

4.

1. lekcija

TRAVNIIČKA HRONIKA - Spisak reči:

Prilike: alkalom; körülmény; jelenség

Sukob: összeütközés; összetűzés

Sile: hatalom, erő

Predstavnik: _____

Službeni odnosi: _____

Saradnik: _____

(Unapred) određen: határozott, meghatározott; kitűzött, kiválasztott

Bezobzirno: tekintet nélküli; kíméletlenül, tapintatlanul

Nagon: ösztön; kényszer

Samoodržanje: _____

Uzak: _____

Senovit: _____

Izveštaj: _____

Biti prikazan: _____

Građanin: _____

Zaveden: Félrevezette

Sopstveni: _____

Mera: _____

Nepotreban: _____

Beznačajan: _____

Uticaj: _____

Podsticati: ösztönözni

Pljačka: rablás

Pohod: hadijárat

Poverenik: biztos, megbízott

Zavađen: _____

Kurir: futár

Posluga: _____

Štošta: _____

Složen: _____

Brige: _____

Nedaće: _____

Tuđ: _____

Uporno: _____

Pokret: mozdulat; mozgás; mozgalom

Naredbodavac: _____

Zla sudbina: _____

Prepreka: _____

Zvaničan: _____

Istovetno: _____
 Pogodba: alku; egyezség; megállapodás
 Naizmeničan: _____
 Vlasti: _____
 Nepouzdan: megbízhatatlan
 Uporan: _____
 Zloćudan: _____
 Nezgodna: alkalmatlanság; kellemetlenség
 Vlada: _____
 Instrukcija: _____
 Kredit: _____
 Propust: mulasztás, elmulasztás, kihagyás; átbocsátás
 Prijatnost: _____
 Udobnost: _____
 Surov: _____
 Nepoverenje: bizalmatlanság
 Netačnost: _____
 Razdražljiv: ingerlékeny
 Ravnodušnost: közöny
 Primirje - zatišje: _____
 Protivnik: _____
 Zatezati (se): _____
 Neizvesnost: bizonytalanság
 Područje: _____
 Breg: _____
 Blešteći – bleštav – sjajan – svetleći: _____
 Zuriti: _____

1. GLAGOLI – POVRATNI:

Zbijen	ZBITI		redove kada počinje bitka.
	ZBITI SE		jedan uz drugog kada je hladno.

Zavađen	ZAVADITI		sa nekim jer nisi u dobrim odnosima.
	ZAVADITI SE		dvoje ljudi za koje želiš da budu u svađi.

Postiđen	POSTIDITI SE		kada ti kažu nešto što ti je neprijatno
	POSTIDITI		ti kažeš nekome nešto što mu je neprijatno

Zbunjen	ZBUNITI		protivnika je dobro jer onda ne zna šta da radi.
	ZBUNITI SE		nije dobro jer tad ti ne znaš šta da radiš.

Biti prisiljen	PRISILITI SE		nekoga da radi ono što ti želiš.
	PRISILITI		na to da ti uradiš ono što ne želiš.

Razbesneli	RAZBESNETI		moramo ako čujemo nešto što nas ljuti.
	RAZBESNETI SE		druge ljudi nečim što ne žele da čuju.

Zabrinut	ZABRINUTI SE		druge možemo ako radimo nešto što je opasno.
	ZABRINUTI		moramo u slučaju da nešto nije dobro za nas.

Isključivo	ISKLJUČITI		nekoga iz razgovora.
	ISKLJUČITI SE		iz razgovora drugih.

2. TVORBA REČI

imenica	pridev	prilog	glagol
isključivost	Isključiv, -va, -vo	isključivo	isključiti
samoodržanje			
	zabrinut		
	razbesneli		
	mračan		smračiti (se)
zavedenost	zaveden		
	varan		
uticaj	uticajan, -na, -no	uticajno	
(zavođenje)	zavađen		
	divlji		
	razdražljiv		razdražiti (se)
	zbunjen		
	postidjen		
prognanik			
	usamljen		osamiti se
	zbijen		
	poverljiv		
-----	dogoreo		
	prikazan	-----	

imenica	pridev	prilog
	složen	

		uporno
	zvaničan	
		istovetno
	naizmeničan	
	nepouzdan	
	uporan	
prijatnost		
udobnost		
nepoverenje		
	surov	
netačnost		
ravnodušnost		

Sastavi rečenice koristeći iste korene reči kao u primeru:

isključivost	Isključiv, -va, -vo	isključivo	isključiti
--------------	---------------------	------------	------------

Isključivost je isključivo osobina isključivih pošto sve isključuje iz svog života.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____

3. SINONIMI:

Zuriti: _____

Dvoboj: _____

Neizvesnost bizonytalanság _____

Zavadi (se): _____

Zavađen: _____

Prekinuti odnose: _____

Podražavati: _____

Tuđ: _____

Biti prisiljen: _____

Složen: _____

Štošta: _____
 Pljačka: rablás _____
 Preotimati: rabol _____
 Beznačajan: _____
 Nepotreban: _____
 Sopstveni: _____
 Mračan: _____
 Nagon: _____ ösztön; kényszer

4. FRAZE:

Trag – trag istine – bez traga – biti na tragu:

Zraka (zračak) – zrak nade – zrak sunca – zrak svetlosti:

Tešiti (se): vigasztal; 2. megnyugtat; ~ (se) megvigasztalja magát; vigasztalódik

Sredstvo – svim sredstvima – svim raspoloživim sredstvima – sva sredstva koja su im na raspolaganju – bez sredstava za... :

Dno duše – u dnu duše – iz dna duše:

Nešto meriti na doze, nešto meriti na kašičicu:

Biti upućeni: upućen [25] 1. ~ *na što* (rá)utalva vmire; ~ *sam na sama sebe* magamra vagyok utalva; 2. beavatott, értesült; *biti dobro* ~ jól értesült; *u dobro* ~ *im krugovima* jól értesült körökben; *on je* ~ *u tu tajnu* bele van avatva ebbe a titokba:

Pomrsiti račune:

Pustiti maha:

Smisao za stvarnost:

Bura u čaši vode:

Poveži:

<u>nešto</u> meriti na doze		Kada misliš da ipak nije sve izgubljeno i ima malo šanse da se nešto dogodi
biti na tragu		Kada se nešto izgubilo, i nema mogućnosti da se to pronađe
zrak nade		Kada ti niko ne može pomoći i kada moraš sam nešto da uradiš
bez traga		Kada ne želiš da daš sve, nego daješ malo po malo
biti upućeni sam na sebe		Kada ti kažu gde treba da ideš ili kako treba nešto da

		radiš
biti upućeni		Kada misliš da si na putu da nešto otkriješ

5. GLAGOLSKA REKCIJA:

Trgnuti (se): _____

Deliti (se): _____

Razdvojiti (se): _____

Prekinuti odnose: _____

Činiti nažao: _____

Tešiti (se): vigasztal; 2. megnyugtát; ~ (se) megvigasztalja magát; vigasztalódik

Savijati (se): _____

Odobravati: _____

Izdržavati: _____

Zagorčavati: _____

Požaliti (se): _____

Upućivati: _____

Podražavati: _____

Rvati se: _____

Nositi se: _____

Zbližavati (se): _____

Vezivati: _____

Preotimati: rabol _____

Trovati: _____

Pobijati: _____

Klevetati: _____

Ogovarati: _____

Uputiti: útba igazít; küld, irányít _____

Zaobići: _____

Uticati na...: _____

Potkupljivati - podmićivati: _____

Zadavati: zadavati udarac _____

Podvlačiti: _____

Prepuštati se: _____

Unaprediti: _____

Štetiti: _____

6. OBJASNI REČI (odaberi osam reči i objasni ih na srpskom jeziku):

Platežnik: _____

Službeni odnosi: _____

Saradnik: _____

Samoodržanje: _____

Uzak: _____

Građanin: _____

Sopstveni: _____

Varan: _____

Posluga: _____

Složen: _____

Biti prisiljen: _____
 Naredbodavac: _____
 Zla sudbina: _____
 Naizmeničan: _____
 Vlada: _____
 Instrukcija: _____
 Kredit: _____
 Divlji: _____
 Netačnost: _____
 Primirje: _____
 Prognanik: _____
 Usamljen: _____
 Zamka: _____
 Zenice: _____
 Dvoboj: _____

7. JEDAN-DRUGI

	ž.r. m.r. sr.r. – (m.r.+ž.r)	
	Jedna – druga Jedan – drugi Jedno – drugo	
tárgy rag -t	Jedna drugu Jedana drugog Jedno drugo	
írány -ba -ra	Jedna <u>u</u> drugu Jedan <u>u</u> drugog Jedno <u>u</u> drugo (na)	
-nak -nek	Jedna drugoj Jedan drugom Jedno drugom	
felé íránt	Jedna prema drugoj Jedan prema drugom Jedno prema drugom	
eszköz társaság -val -vel	Jedna sa drugom Jedan sa drugim Jedno sa drugim	
hely előtt	Jedna <u>ispred</u> druge	
fölkött	Jedan <u>ispred</u> drugog	
alatt	Jedno <u>ispred</u> drugom (iznad, ispred)	

hely -ban –ben -on miről -ról, -ről	Jedna <u>u</u> drugoj Jedan <u>u</u> drugom Jedno <u>u</u> drugom (na, o)	
--	--	--

	ž.r. m.r. sr.r. – (m.r.+ž.r)	
	Jedna – druga Jedan – drugi Jedno – drugo	
<u>mesto</u> od -tól do -ig iznad felett ispod alatt pored mellett ispred előtt iza mögött iz -ból oko körül sa -ról (v-mi v-ről esik) kod -nál preko át <u>vreme</u> pre előtt posle után <u>uzrok</u> zbog miatt <u>cilj</u> radi -ért	Jedna <u>do</u> druge Jedan <u>do</u> drugog Jedno <u>do</u> drugog	

Govorne vežbe:

1. Napiši sport koji je kombinovan i u vodi i na travi
2. Dobio si sms poruku: Donesi lovu u 5, ako kasniš 5 minuta, ode glava... Napiši odgovor, onaj pored tebe odgovara na tvoj odgovor i tako 3 puta

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október

I. Olvasott szöveg értése

I

Прочитајте текст и испуните таблицу по узорку (0). Установите да ли овде дате тврдње одговарају садржају текста!

После петнаест година паузе у Београд се вратио џез фестивал. Под покровитељством Скупштине града Београда, у организацији Дома омладине Београда, где је одржан од 27. до 31. октобра.

За пет вечери публика је имала прилику да види и чује 15 група и да ужива у музицирању врхунских мајстора џеза. Програм је био састављен тако да покрива већину тренутно актуелних стилова у џезу, па је самим тим свако могао да нађе нешто што га интересује. Од мејнстрима, преко фјужн и етно џеза, до бразилске музике и авангарде.

Фестивал су отворили „Ал Фостер квинтет“ и „Дејв Холанд квинтет“. Велики бубњар је довео екипу младих, талентованих музичара са којима се прошетао кроз разноврстан репертоар композиција које је у току своје пребогате каријере свирао са највећим мајсторима џеза. Изванредна сола, много позитивне енергије и префињено музицирање квинтета одушевили су публику, која их је испратила овацијама.

„Дејв Холанд квинтет“ је у последњих пет година освојио све могуће награде које постоје у џезу. Њихов наступ на Београдском џез фестивалу заслужује посебан текст, али овог пута ћу само истаћи сјајне композиције, изузетне соло деонице свих чланова квинтета, готово телепатско разумевање међу музичарима, изванредну динамику и неисцрпну енергију. Наравно, и они су свирали на бис, иако се већ ближила поноћ. У наставку фестивала наступили су „Душко Гојковић Трампетс енд Ритам јунит 2“, који су одлично одсвирали добро направљен избор из Душковог богатог репертоара. Следио је саксофониста из Енглеске, Денис Баптист, са својим квинтетом, који је одао почаст музици великог мајстора Џона Колтрејна. Чарли Хантер са својим триом представио је нове тенденције у џезу, фјужн музику, у којој нема стилских ограничења, са савременим звуком и одличним музицирањем. Никола Конте, гитариста из Италије, један од најтраженијих европских музичара, са својим џез комбом свирао је пост-бап џез, са надахнутим солима младих музичара, трубача Фабриција Боса и саксофонисте Данијела Сканапицеца.

Четврто вече испунили су мајстори из Бразила, „Доменико+2“, на челу са певачем и гитаристом Мореним Велосом, и гитариста, певач и композитор Винисиус Сантуарија са својом групом. Вече за опуштање, са мелодичном и ритмичном музиком, уз коју је публика са задовољством играла.

Фестивал су затворили великани џеза, саксофониста Дејв Либмен са својим квинтетом „Квест“ и „World саксофон квинтет“. Стицајем околности догодила се сјајна ствар. Чувени бубњар Били Харт, члан Либменовог квинтета, негде је загубио пасош и није могао да дође. Либмен је „позајмио“ младог бубњара, Ли Пиерсона, из „World саксофон квинтета“, који је после само једног сата пробе са Либменом изашао на сцену и показао изузетну музикалност. Пажљиво је слушао шта други свирају и изванредно се уклопио у врло комплексну музику, са непредвидивим солима сјајног Либмена и величанственог пијанисте Ричија Бајрака.

0. У Београду се перманентно одржава џез фестивал.

1. Покровитељ овог џез фестивала је град Београд.

2. У приредби су били покривени сви стилови, свако је нашао оно што га интересује.

3. Свирали су познати музичари, али није било младих талената.
4. „Дејв Холанд квартет“ је освојио све могуће награде.
5. Душко Гојковић и његова екипа далеко је заостала за Дејв Холандом.
6. Наступио је трио Чарла Хантера, а на фестивалу квартета није било.
7. „Фјужн музика“ је ова тенденција у цезу.
8. Она је стилски ограничена.
9. Четврте вечери су наступили мајстори из Бразила, то је било вече за опуштање и игранку.
10. Чувени бубњар Били Харт је изгубио пасош, те није могао да дође, и за њега није било замене.

	тачно	нетачно
0.		X
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

II

Прочитајте текст и одговорите на питања!

Фантом из Опере

Првих дана јануара мјузикл „Фантом из опере“ британског композитора Ендрјуа Лојда Вебера са 7486 представа постао је бродвејски хит са највећим бројем извођења. То је рекорд који је до тог 7. јануара 2006. држао мјузикл „Мачке“, који је такође компоновао најуспешнији савремени аутор мјузикла Вебер („Исус Христос суперстар“, „Евита“, „Старлајт Експрес“). Тим поводом новине су објавиле неколико других рекорда – двадесет хиљада извођења „Фантома“ широм САД, приход од 1,7 милијарди долара, што значи више од филмских хитова „Титаника“ и „Ратова звезда“ и приказан у 120 градова света. Међу рекордних осамдесет милиона гледалаца, колико их је у свету видело овај мјузикл, налазим се и ја. У децембру 1986. године, нека два месеца после премијере, видео сам на Вест Енду оригиналну верзију мјузикла у режији Харолда Принса са Мајклом Крофордом у насловној улози. Мене реч фантом пре свега подсећа на легендарну фигуру истоименог међуратног стрипа ауторског пара Ли Фалк – Реј Мур из 1936. године, који су креирали ништа мање познатог мађионичара Мандрака. Први фантом познат у европској цивилизацији био је млади енглески аристократ Кристофер Стендиш који се 1526. године бродом свог оца упутио у западну Африку. Брод је доживео бродолом, он се једини спасао и обрео се међу Пигмејима. Постао је њихов заштитник, у локалним ратовима. Желећи да остане анониман, обукао

се у костим сличан оном из стрипа и добио надимак Фантом. Прототип фантома је рођен. У основи речи фантом је старогрчки глагол пхаинеин, појавити се, постати видљив, изаћи на светлост, што реч фантом повезује са именицом пхос, светлост. преко те грчке именице реч фантом спада у велику породицу речи као што су фантазија, фантазам, фантазмагорија, феномен, емфаза, фотографија, фотон, фосфор, па чак и реч фаза, која је најпре значила време кад ће се појавити на небу неко небеско тело, док није добила данашње најшире значење. Али, вратимо се на тренутак Ендру Лојду Веберу, чија популарност је подстакла неке анонимне композиторе да га оптуже за плагијат у „Фантому“. После једног бесконачног процеса Лојд Вебер је, свирајући на суду спорну мелодију, доказао на клавиру да није плагијатор. Тим поводом један циник је рекао: „Каткад је боље платити тражену суму за наводни плагијат него се потезати по судовима“. После тог искуства сер Ендру (у међувремену га је краљица прогласила за витеза) тражио је од таксиста да угасе радио да не би несвесно преузео неку туђу мелодију. Тим поводом један други циник је рекао: „Велики композитори краду, мали позајмљују. Само они без дара муче се да буду оригинални.“

11. Који рекорд је постигао мјузикл „Фантом из опере?“

.....

12. Колико гледалаца бележи мјузикл?

.....

13. На шта подсећа аутора реч „фантом“ ?

.....

14. Шта се догодило са првим европским фантомом?

.....

15. Одакле води порекло реч фантом? Шта значи?

.....

16. У коју породицу речи спада ова реч?

.....

17. Чиме су оптужили Вебера неки мање познати композитори?

.....

18. Како је Вебер на суду доказао да није плагијат?

.....

19. Какву титулу је добио од енглеске краљице?

.....

20. Шта је тражио Вебер од таксисте?

.....

III

Доле наведене речи су изостале из текста. Речи су дате у основном облику. Упишите их на назначено место у правилном облику по узорку (0)!

Болоњска декларација – јединство светског **образовног (0)** простора.

Студије на ФАБУС-у одвијају се по болоњској декларацији, што значи да се стицање академских звања заснива на два основна (21) – кроз петогодишње студије – затим на систему преноса бодова, (22) студената; наставника и идеја уз сарадњу са светским институцијама за образовање. То практично значи да студенти могу да прекину студије на ФАБУС-у и да их наставе на другим сродним факултетима широм света.

Могу, на пример, две године студија да заврше у Новом Саду, а трећу у Америци, или једну годину у Новом Саду, другу у Америци, а трећу у Паризу или већ према (23) студената. Зато се (24) страних језика на ФАБУС-у посвећује изузетна пажња, и уважава се стара истина да човек вреди за онолико људи колико (25) зна.

Осим тога, важно је да се зна – болоњска декларација трауме студената своди на минимум, јер студенту више не зависи све од тога да ли ће заблистати на испиту – вреднује се и бодује његов укупан рад на факултету, семинари, консултације, рад на терену, колоквијуми ... И што је још важније студент има (26) да пропуштено научи и увек има на кога да се ослони уколико му је потребна помоћ у (27) градива и вештина.

Професори на ФАБУС-у нису вечито (28) људи – напротив, они су (29) и партнери студената. Професори на ФАБУС-у свој ауторитет не граде на ароганцији, већ искључиво на знању, високим (30) и на успеху својих студената.

образовни	циклус школовања мобилност жеља и могућност учење језик	шанса савладавање недоступан сарадник морални квалитет
------------------	---	--

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

II. Nyelvhelyesség

I

Овде дате речи упишите на одређено место у одговарајућем облику, како би се правилно уклопили у текст! Узорак је (0).

редак, српски привредни, симболичан, тржиште, пројекат, туризам, објекат, грана, повод, српски, средство

Развој туризма у Србији

Туризам је у овом тренутку један од **ретких (0)** (1) грана чији платни биланс у размени са светом бележи суфицит. Цифре су, додуше, (2), крећу се око 1,4 милиона долара за првих шест месеци ове године, али потенцијални овог (3) ни изблиза нису искоришћени.

То је један од разлога да се, након дефинисања стратегије развоја туризма, из Националног инвестиционог плана додели 50 милиона евра за подстицај (4) из те гране.

„Осим захтева да је пројекат усаглашен са стратегијом и да има подршку локалне самоуправе, један од критеријума је и да може брзо да се заврши, како би деловао подстицајно за развој (5) у том крају. Опредељење је да се граде инфраструктурни (6) којима се природне или културне знаменитости чине доступнијим. Већи број туриста локацију чини интересантнијом за инвеститоре којих до сада није било у тој (7) изјавио је тим (8) за дневни лист Данас Влајко Сенић, државни секретар у (9) Министарству трговине, туризма и услуга и додао да реализација пројекта креће 1. септембра, а да ће трећина предвиђених (10) бити утрошена у овој години.

СНН

II

Заокружите реч која се правилно уклапа у реченицу по узорку (0)!

Александра Лелић која је у Будимпешту стигла да би (0) и стекла увид у све сегменте рада Мађарске државне опере, а потом их (11) од степена њихове примењивости, пренела у Србију, типични је представник генерације младих истраживача у Србији. Без веће материјалне (12), али са много знатижеље и (13) да се ухвати у коштац и са највећим изазовима у (14), присуствује пробама и представама будимпештанског ансамбла, завирује иза кулиса, разговора са глумцима, певачима, статистима, испицијентима, редитељима, реквизитерима и свим онима који су на било који начин укључени у (15) на сцену једне опере или балета. Своја (16) намерава да обликује у научно-истраживачки рад који ће јој највероватније бити и дипломски, на катедри за позоришну и радио продукцију, при Факултету драмских уметности у Београду. Моја жеља је била да стекнем увид о (17) будимпештанске опере, а на основу мог искуства и рада у опери и позоришту. Занима ме положај опере и проблеми са којима се она (18) као институција. Иако су постојале неке замерке да упоређујем неупоредиво, желела сам да видим како функционишу неке опере у Европи које нама у Србији могу да послуже као (19), како бисмо прешли неке границе. Треба да видимо шта то они имају, а шта не, и наравно да смо (20) шта је то што можемо да узмемо од њих, а шта не би требало.
(Српске народне новине)

0. <u>a</u>) истражила	б) изнашла	в) истрагала	г) пронашла
11. а) у овисности	б) у зависности	в) у завидности	г) завидљиво
12. а) упоре	б) напоре	в) отпоре	г) потпоре
13. а) спреме	б) опреме	в) спремности	г) припреме
14. а) струци	б) струки	в) стручности	г) стручно
15. а) постава	б) постављање	в) пристава	г) прострава
16. а) познавање	б) спознаје	в) сазнања	г) сузнања
17. а) структури	б) струци	в) структура	г) струки
18. а) срета	б) среће	в) састаје	г) сусреће
19. а) узор	б) узорак	в) слика	г) узрок

20.а) савесни	б) свесни	в) свестни	г) савестни
---------------	-----------	------------	-------------

III

Из приложеног текста смо исписали 10 речи у њиховом основном облику. Речи су именице у номинативу једнине. Препишите их у номинатив множине по узорку (0), а при том водите рачуна и о гласовним променама.

„Премлади за 50!!!“

Прошле суботе у београдском Атељеу 212 одржана је конференција за новинаре поводом завршетка овогодишње позоришне сезоне и најаве нове јубиларне у којој ће ансамбл ове куће обележити 50 година постојања, а одвијаће се под слоганом „Премлади за 50!!!“

Светозар Цветковић, управник Атељеа 212, већ за крај октобра најавио је премијеру представе „Змијско легло“ Василија Сигарева, у режији Иве Милошевић, а за крај новембра остварење са радним насловом „Одумирање“ аутора Душана Спасојевића у режији Егона Савина.

„Свечаност поводом обележавања јубилеја Атељеа 212 биће одржана 12. новембра. Оно што ће карактерисати прославу каналише се на више сегмената. Први је издавачка делатност, а везана је за монографију коју је још иницирао редитељ и управник Љубомир Муци Драшкић. Прикупили смо јако много материјала, а биће штампана почетком новембра. Обухватаће све представе које су током дуге традиције изведене у Атељеу 212, са свим учесницима, фактографским подацима, као и ауторске текстове о истакнутим уметницима који су својим радом допринели угледу овог театра“, нагласио је Цветковић.

До краја године, додао је управник, биће објављен и алманах критика, и позитивних и негативних, о свим представама које су изведене на сцени Атељеа 212.

(Српске народне новине)

0. завршетак – завршеци	26. монографија
21. управник	27. традиција
22. Змијско легло	28. податак
23. режија	29. рад
24. сегмент	30. алманах
25. делатност	

IV

На маргини су дате именице средњег рода. Упишите их у текст у правилном облику!

У години у којој се обележавало 150 година од (31) Николе Тесле, инж. мр. Миливоје Бујеновић, виши саветник Института «Никола Тесла» у пензији, сакупио је обимну грађу о Теслиним (32), посебно раду на (33) са «зрацима смрти». Аутор који се више од пола века бави животом и (34) великог научника, за НИН објашњава шта су заправо «зраци смрти» и каква је била њихова првобитна намена: У последњих	рођење истраживање оружје дело уништавање човечанство одељење растојање
---	--

<p>десетак година живота Тесла се бавио уређајем за комуникацију са другим планетама и дефанзивним (35) са усмереним зрацима названим «зраци смрти». Тесла је, да се разумемо, имао хумане идеје да се угрожени део (36) (имајући у виду Први светски рат) овим оружјем одбрани од агресора (37) тенкова, авиона и живе силе на (38) од 300- 400 километара. Три обавештајца FBI у свом извештају (39) за безбедност САД навела су да је Тесла 1935. за 25 000 долара продао планове оружја са «зрацима смрти» совјетском агенту А. Бартанијану. Могући разлог за толеранцију ФБИ је били њихово савезништво током Другог светског рата. Ови обавештајци су, између осталог, навели и да је Тесла своје оружје нудио војсци САД, Велике Британије и Југославије. Према (40) од 1. марта 1941. године упућеном сестрићу Сави Косановићу, тадашњем дипломатском представнику Краљевине Југославије и САД. Тесла је планирао да прода осам зрачних оружја и то три Србији, два Хрватској и два Словенији. Међутим, нема доказа да су током Другог светског рата Руси користили ово оружје.</p>	<p>савезништво писмо</p>
---	------------------------------

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

III. Hallott szöveg értése

I

Слушате текст о позоришној адаптацији Булгаковог романа „Мајстор и Маргарита“. Упишите у таблицу слово које одговара садржају! Радите по узорку (0)!

0. А) По веровању неки позоришни комади се не смеју приказивати.
Б) Они изазивају свакојака изненађења и невоље.
В) Имају магијску снагу.

1. А) „Мајстор и Маргарита“ је опасан роман због криминала у њему.
Б) Дело због метафизичког садржаја изазива незгоде.
В) Смирујуће делује на читаоца.

2. А) Многи режисери су снимили филм без проблема.
Б) Булгаков је проклео своје дело.
В) Многи редитељи су доживели несреће у покушају снимања филма.

3. А) Филм Владимира Бортка је серија од 12 епизода.
Б) Због „проклетства“ било је мало интересовање за филм.
В) Опало је интересовање за књигу.

4. А) Мит о проклетству – према Бортку – створили су неспособни редитељи.
Б) То веровање о проклетству је доказано.
В) Због тога 2000. године ни Бортко није успео да заврши филм.

5. А) Произведен је шампон „Маргарита“ и кекс „Азазело“.
Б) Американци боље разумеју Булгакова него Руси.
В) Булгаковљеви наследници су ауторска права продали Американцима.
6. А) Американци не знају како је изгледала Москва 30-их година.
Б) Имају појма о томе шта је заједнички стан.
В) Хтели су да сниме голу Маргариту.
7. А) Владимир Бортко каже да Американци не осећају руски дух и мирис романа.
Б) Америчким књигама нису потребна објашњења.
В) С компјутером се може дочарати исконски руски дух.
8. А) Руској телевизији није враћено право снимања филма.
Б) Из политичких разлога.
В) Руска телевизија је откупила то право од Американаца.
9. А) Пре снимања је свештеник освештао студио.
Б) То је био први корак цркве за прихватање Булгакова.
В) Свештеници су хтели да освештају студио.
10. А) Током 20. века људи у Русији су били пуни оптимизма.
Б) Били су неизвесни, нису знали шта им доноси сутра.
В) Али нису веровали у натприродне силе.

II

Послушајте пажљиво следећи текст и одговорите на питања!

11. Шта је председник Буш рекао о највећој претњи америчкој безбедности?

.....

12. Шта је изјавио Осама Бин Ладен 1989. године?

.....

13. Како предвиђа „Вашингтон пост“ завршни чин Бин Ладена?

.....

14. Чиме су то повезали медији?

.....

15. Шта значи „нуклеарна кофер-бомба“ ?

.....

16. Које димензије захтевају минијатурне нуклеарке?

.....

17. Шта су у ствари те бомбе?

.....

18. Да ли је истинита тврдња покојног руског генерала Лебеда?

.....

.....

19. Колико је опасна нуклеарна кофер-бомба?

.....

.....

20. Какво оружје користе радије терористи?

.....

.....

III После послушаног текста упишите у табелу која је тврдња истинита, а која је лажна. Радите по узорку (0)!

0. Трансатлантски споразум је законит, не вређа људска права.

21. Европски суд је Трансатлантски споразум између САД и ЕУ прогласио незаконитим.

22. По споразуму авио-компаније су дужне да америчкој полицији доставе одговоре анкетираних путника.

23. Међу питањима се ни једно не односи на услуге хране у авиону.

24. Терористи, који су најчешће муслимани, поједу само прашку шунку.

25. Пошто је шунка од свињског меса, они на тај начин заводе контролу.

26. Трансатлантски споразум се сматра мером повећане безбедности.

27. Овај документ је према Европском суду потпуно законит.

28. Закључак суда: нема гаранције за повећану безбедност на овај начин.

29. Међу подацима путника не налазе се детаљи из њиховог приватног живота.

30. Међутим, број кредитних картица путника треба доставити америчким властима.

	тачно	нетачно
0.		X
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

IV. Íráskészség

I Напишите излагање од 120 до 150 речи о промени климе. Придржавајте се датих одредница и уз сваку напишите по 2-3 мисли!

Необично блага зима и променљиво лето;
Нестајање граница између годишњих доба;
Поплаве и друге природне катастрофе;
Шта су, по вашем мишљењу, узроци необичних природних појава?
Како утиче на вас и на ваше родитеље, деде и баке екстремна промена времена?
Шта могу бити последице ових промена.

При писању ослоните се на вести и извештавања о теми на телевизији и у штампи.

10 бодова

II Изаберите једну од следећих тема!

а) У нашој земљи су у задње време врло честе демонстрације. Напишите излагање од 200 до 250 речи о овој појави и о узроцима. Не очекујемо од вас политички став!

Демократија и право за слободно кретање и сакупљање;
Да ли су, по вашем мишљењу, све демонстрације оправдане;
Могу ли се горући државни проблеми решити на улици;
Диференцирање „мирних“ и екстремних демонстраната;
Јесу ли државни празници право време за демонстрације.

На којим локацијама се, по вашем мишљењу, могу дати дозволе за демонстрације?

б) „Купујте и читајте новине“! Свакодневно смо сведоци оваквих позива и реклама. Напишите излагање од 200 до 250 речи о штампи!

Које новине купујете и читате (ако не, зашто?);
Шта је оно што прво прочитате у новинама, које вас рубрике и теме највише занимају;
Шта је ваше мишљење о уличној („булеварској“) штампи;
Може ли телевизија и Интернет заменити читање новина;
Шта су обележја извештавања у добрим новинама.
Уз сваку одредницу наведите најмање две-три мисли. Редослед је по властитом избору.

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

I

	тачно	нетачно
1.	X	
2.	X	
3.		X

4.	X	
5.		X
6.		X
7.	X	
8.		X
9.	X	
10.		X

II

11. Највећи број извођења. Постао је бродвејски хит.
12. 80 милиона гледалаца.
13. На мађионичара Мандрака из међуратног стрипа.
14. Пловећи према западној Африци доживео је бродолом, али спасао се.
15. Грчка реч. Именица пхос – светлост.
16. У породицу магијских речи, као фантазија, фантазмагорија ...
17. Оптужен је плагијатом.
18. На суду је на клавиру одсвирао спорну мелодију.
19. Сер, витез.
20. Да угасе радио, не би ли преузео неку мелодију.

III

21. циклуса школовања	26. шансе
22. мобилности	27. савладавању
23. жељама и могућностима	28. недоступни
24. учењу	29. сарадници
25. језика	30. моралним квалитетима

NYELVHELYESSÉG

I

1. српских привредних	6. објекти
2. симболичне	7. грани
3. тржишта	8. поводом
4. пројеката	9. српском
5. туризма	10. средстава

II

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
б	г	а	а	б	в	а	г	а	б

III

21. управник – управници
22. Змијско легло – Змијска легла
23. режија – режије

26. монографија – монографије
27. традиција – традиције
28. податак – подаци
29. рад – радови

IV

31. рођења, 32. истраживањима, 33. оружју, 34. делом, 35. уништавањем,

24. сегмент – сегменти 25. делатност – делатности	30. алманах – алманаси	36. човечанства, 37. одељењу, 38. растојању, 39. савезништво, 40. писму.
--	------------------------	--

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

A hanghordozón hallható szövegek

I

У историји позоришта постоје неки текстови којима је, по традицији, опасно се приближавати. У енглеској традицији то је „Магбет“ – обавезно сломиш ногу, руку, поблесавиш. У руској традицији „Мајстор и Маргарита“ због свог метафизичког садржаја и свакаких изненађења на која се у њему наилази, стално је изазивао невоље. Људи који су покушали да сниме филм по њему или су умирали, или су ломили руке и ноге, или доживљавали саобраћајне несреће... Многи верују да је један од култних руских романа проклет од тренутка кад га је Михаил Булгаков, бивши доктор и новинар, завршио 1940. године, мало пре своје смрти.

Упркос „проклетству“, редитељ Владимир Бортко, познат руској публици по низу одличних филмова, и посебно по екранизацији романа „Пасје срце“ Булгакова и „Идиот“ Достојевског, за које је добио престижну Солжењицинову награду, снимио је по роману серију од 12 епизода коју је, према статистици, гледало 60 посто грађана Русије, тј, више од 80 милиона. Интересовање за роман толико је порасло да издавачи нису стизали да доштампају онолико књига колико се куповало.

Бортко верује да су мит о проклетству створили редитељи који ни сами нису били задовољни својим радом „па им је више одговарало да причају о проклетству него о својој неспособности“. Занимљиво је да је и њему ово други покушај да сними „Мајстора...“, претходни, 2000. године пропао је зато што су потомци Булгакова продали ауторска права Американцима.

„Требало је да они сниме филм, да уз то направе шампон „Маргарита“, пасту за зубе „Воланд“, кекс „Азazelо“ ... Али нису ништа снимили. Како би они могли да разумеју Булгакова. Откуд они знају како је изгледала Москва тридесетих година? И не занима их. Њима би било интересантно само да сниме голу Маргариту како лети над Москвом ... али нису ни то урадили. Како они да схвате шта је заједнички стан? ... Американци уопште, ништа не разумеју ... На Западу кад објаве књигу морају уз њу да штампају још једну истог обима с објашњењима. Све они могу лепо да сниме, да обраде на компјутеру, али ваздух и исконски мирис генијалног совјетског романа у Холивуду би изветрио“, каже за НИН Владимир Бортко.

Кад је руска државна телевизија поново откупила права од Американаца, снимање није могло да почне док свештеник није освештао студио. Бортко каже да разуме сујеверје својих колега:

„Током читавог двадесетог века људи у Русији нису знали шта се може десити сутра. Замислите шта би било кад би Руси правили планове за десет или двадесет година унапред, као Енглези! Све би било узалуд јер се такви планови не остварују просто зато што се изненада догоди или револуција, или колективизација, или ратови, или бар дефолт. Људима преостаје једино да верују у натприродне силе и да стално осећају присуство ђавола у свом животу“.

(Илустрована политика)

II

Кофер-нуклеарке

Кад су председника Буша недавно питали „шта је појединачно највећа претња америчкој националној безбедности“, одговорио је: „Оружје за масовно уништење у рукама терористичке мреже“. Изјава Осаме бин Ладена из маја 1998. године да је „дужност сваког муслимана да припреми што моћнију силу да би терорисао непријатеље Бога“ узима се као илустрација његових „нуклеарних амбиција“. Вашингтон пост је написао да би „завршни Бин Ладенов чин могао да буде нуклеарни напад на Америку“. Медији су ово повезивали са вестима о „недостајућем“ нуклеарном материјалу из Совјетског Савеза и с чињеницом да су важни подаци и научни радови били доступни на Интернету за стварање илузије да је једноставно направити нуклеарно оружје. Баук „нуклеарне кофер-бомбе“ као тајног оружја терориста је тако почео да кружи западним светом. Ова фобија је накратко попримила елементе хистерије после извештаја октобра 2001. године – који се касније показао као лажан – да је Ал каида у поседу десеткилотонске нуклеарне бомбе украдене у Русији и да планира да је детонира у Њујорку.

Совјети су, као и Американци, развили минијатурне нуклеарне бомбе, али оне нису таквих димензија да би могле стати у било који кофер. Детонирање оваквих бомби захтева тим стручњака, нуклеарни материјал у њима је употребљив само неколико месеци од дана „пуњења“ и, поврх свега, нема доказа да је нека од ових бомби нестала из совјетског нуклеарног арсенала. Руси тврде да су све мини-бомбе, „нуклеарне мине“ како су их звали, размонтирали до априла 2000. године. Изјаве покојног руског генерала Александра Лебеда да су у Русији украдене десетине „нуклеарних кофер-бомби“, по тврдњама америчких званичника, биле су измишљотине амбициозног генерала жељног публицитета.

Ипак, од свих атомских опасности она од „нуклеарне кофер-бомбе“ је најмања. И то, не због тога што треба веровати руским демантијама или америчким обавештајцима, већ зато што препреке које намећу закони физике чине такав пројекат тешко остваривим чак и за најмоћније светске силе. Терористи се много лакше могу докопати „прљаве бомбе“. За то им је довољна мала количина радиоактивног материјала који би уз помоћ конвенционалног експлозива распршили по затвореном простору. Број жртава би био минималан, али психолошки ефекат огроман. Највећа директна последица од детонирања овакве направе – за коју се може искористити чак и материјал који користе веће болнице или онколошки институти – био би пораст броја оболелих од рака.(НИН)

III

Европски суд правде прогласио је незаконитим споразум између ЕУ и САД по коме су авио-компаније дужне да америчким властима шаљу поверљиве податке о путницима које превозе у Америку. Суд каже да је то повреда људских права и приватности, а САД прете казнама и ускраћивањем права на слетање.

Може ли путник који из Франкфурта или Париза лети за Америку да постане сумњив приликом слетања у Њујорк зато што у авиону није желео да једе прашку шунку?

Европски суд правде је закључио да може, када је недавно прогласио незаконитим такозвани Трансатлантски споразум између САД и ЕУ о ваздушном саобраћају. По том споразуму, авио-компаније су дужне да америчкој пограничној полицији доставе одговоре анкетираних путника на 34 питања, међу којима и на питање шта путник није желео да једе од хране која је сервирана у авиону. Разлог се може наслутити: прашка шунка је од свињског меса, муслимани не једу свињетину, а терориста, који угрожавају Америку, највише је међу муслиманима.

Трансатлантски споразум закључен је у мају 2004. на инсистирање Вашингтона и у

Америци се сматра мером повећане безбедности у борби против међународног тероризма, након напада на Њујорк септембра 2001. Министарски савет ЕУ био је, несумњиво из политичких разлога, сагласан да се такав споразум закључи, али је сада Европски суд правде пресудио да је овај документ незаконит, јер не гарантује заштиту приватности путника. А то је у супротности са европским законима и поимањем грађанских и људских права у Европи. Суд је закључио и да „не постоји правна гаранција да ће америчке власти на адекватан начин обезбедити заштиту прибављених података“.

Међу подацима које су европске авиокомпаније дужне да доставе америчким властима – и то на 15 минута пре полетања авиона из Европе – поред имена и адреса путника, налазе се и детаљи из њихових биографија и личног живота, па чак и бројеви њихових кредитних картица.

(НИН)

I

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Б	В	А	А	А	А	А	В	В	В

II

11. Оружје за масовно уништавање у рукама терориста.
12. Дужност је сваког муслимана да терорише „непријатеље Бога“.
13. Да би то могао бити нуклеарни напад на Америку.
14. Са вестима о недостајућем нуклеарном материјалу.
15. Тајно оружје врло малог обима.
16. Да су толиких димензија како би стале у кофер.
17. Нуклеарне мине – према тврдњи Руса.
18. То су лажи, он је желео да стекне публицитет.
19. Мање је опасна од свих атомских оружја.
20. Радиоактивни материјал, конвенционални експлозив.

III

	тачно	нетачно
21.		X
22.	X	
23.		X
24.		X
25.		X
26.	X	
27.		X
28.	X	
29.	X	
30.		X

B92 – pismena vežba

National geographic

Sedam i po

Režija: Miroslav Momčilović

Scenario: Miroslav Momčilović

Žanr: komedija

Greh 1 - Srebrljublje
Greh 2 - Gnev
Greh 3 - Razvrat
Greh 4 - Neumerenost u jelu i piću
Greh 5 - Gordost
Greh 6 - Očajanje u lenjosti
Greh 7 - Zavist

Kratak sadržaj

Sedam priča iz kraja koje povezuje lajt-motiv sedam smrtnih grehova, na komičan način tretiraju svakodnevicu Novobeograđana opsednutih svojim sitnim slabostima i vođenih strastima. Ništa ljudsko im nije strano i ne libe se da prelaze granice moralnog, budući da svaki od njih moral shvata na sebi svojstven način.

Priča o sedam smrtnih grehova, ipak, nije moralizatorska – ona otkriva da i pored greha i grešaka postoji trenutak pročišćenja i iskupljenja junaka. Njihovi životi nisu u hrišćanskom smislu grešni, njihove slabosti svakako su posledica vremena u kome živimo i na trenutak odražavaju osećaj bescilnosti.

Gordost, očajanje u lenjosti, zavist, gnev, srebrljublje, razvrat i neumerenost u jelu i piću – to jesu biblijski gresi ali u savremeno doba postaju skoro apsurdni u kontekstu mnogo gorih i većih civilizacijskih problema.

Zato scenario neprestano poziva na smeh – ovladati svojim strahovima i problemima, nasmejati se sebi u sebi, biti autoironičan, to je način prevazilaženja sopstvene boli. Junake boli to što im tako malo a ipak dovoljno nedostaje da budu srećni.

Greh 1 - Srebrljublje

Keboja i Radule su zgubidani koji žele da kod fudbalskog asa Maradone izazovu sažaljenje šaljući mu patetična pisma i video-kasete ne bi li se domogli „hleba bez motike“, no, pohlepa ih odvođa u ludilo.

Branislav Trifunović, Nikola Vujović, Gordana Đurđević-Dimić i Anđelika Simić.

Greh 2 - Gnev

Tadija je bilder na steroidima koji želi da se osveti za poniženje koje je doživeo kao neugledni klinac ali ga upravo gnev onemogućava da to uradi kako je zamislio.

Uloge: Miloš Timotijević, Marko Vasović, Marija Karan, Radoslav Milenković i Toma Trifunović.

Greh 3 - Razvrat

Obiad i Radoje, političar i inspektor, koji se upoznaju putem Interneta, dele istu voajersku strast – vole da gledaju devojčice, ali nikada ne prelaze granicu pedofilije.

Uloge: Branko Vidaković, Boris Komnenić i Ksenija Bujisić.

Greh 4 - Neumerenost u jelu i piću

Adam i Verica rado dolaze na koktele i otvaranja izložbi samo da bi se dobro najeli i napili, sve dok ne pojedju i izložbeni eksponat-pihtije od ljudskog sala.

Uloge: Nenad Jezdić, Nataša Marković, Goran Sultanović, Kokan Mladenović, Aleksandra Janković, Ahmet Burić, Đorđe Marjanović i Bora Nenić.

Greh 5 - Gordost

Srđan i Zorica su bračni par koji pred milionskim auditorijumom kviza iznosi svoj „prljav veš“ gubeći mogućnost osvajanja milion dinara.

Uloge: Gordan Kičić, Ljubinka Klarić i Lane Gutović.

Greh 6 - Očajanje u lenjosti

Simka i Konda su prefinjeni lopovi koje mrzi čak i da se popnu do vrha solitera i obiju bogataški stan.

Uloge: Nikola Đuričko, Boris Milivojević, Dubravko Jovanović, Mira Stupica, Ana Stanić i Zorka Manojlović.

Greh 7 - Zavist

Musa i Banjac, sredovečne dangube, zavide izbeglici iz Bosne, Buretu, jer se „snašao“ i otvorio lokal sa ćevapima.

Uloge: Srđan Miletić, Miloš Samolov, Mladen Nelević, Milica Mihajlović i Marija Arsić.

Nagrade

Film je na glumačkim susretima u Nišu doneo nagradu „Car Konstantin“ Milanu Gutoviću za najbolju mušku ulogu, nagradu „Carica Teodora“ Miri Stupici za najbolju žensku epizodnu ulogu i nagradu „FIPRESCI“ Nenadu Jezdiću za najbolju mušku ulogu.

Na festivalu filmskog scenarija u Vrnjačkoj Banji Prva nagrada za najbolji scenario pripala je Miroslavu Momčiloviću, kao i nagrada za doprinos festivalu.

Filmu „Sedam i po“ pripale su i četiri „Zlatne mimoze“ na 20. Hercegovačkom filmskom festivalu - za najbolji scenario Miroslavu Momčiloviću, za kameru Dimitriju Jokoviću, za kostim Slavni Martinović i za ton Branku Đorđeviću.

Filmu je pripala i tradicionalna nagrada publike „TV novosti“.

2. lekcija

Rastanak – spisak reči

1. deo:

Ponosan _____
Ambiciozan _____
Nemiran _____
Uzbudljiv _____
Osetljiv _____
Strpljiv _____
Zavodljiv _____
Smeo _____
Stegnut _____
Prkosan _____
Sićušan, mali, sitan _____
Nedeljiv _____
Neodlučan _____
Hrabar _____
Drzak _____
Poguren _____
Nemoćan _____
Zastiden _____

Zapostavljen _____
 Netražen _____
 Krivudav _____
 Zreo _____
2. deo:
 Bled _____
 Rosa _____
 Vilice _____
 Dostojanstvo _____
 Čelo _____
 Verovanje – neverovanje _____
 Trenutak _____
 Primedba _____
 Krila _____
 Pupiljak _____
 Raskrsnica _____
 Zavist _____
 Gnev _____
 Poraz _____
 Čula _____
 Grehovi _____
 Sadržina, sadržaj _____
 Živci _____
3. deo:
 Ponašanje – ponašati se _____
 Interesovanje – interesovati se _____
 Zaključak – zaključiti _____
 Pripremanje, priprema – pripremiti _____
 Laskanje – laskati _____
 Diskusija – diskutovati _____
 Dodir – dodirnuti _____
 Sumnja – sumnjati _____
 Odrastao – odrasti _____
 Izbegavanje – izbegavati _____
 Odricanje – odricati se, odreći se _____
 Propust - propuštati _____
 Straža – stražar - stražariti _____
4. deo:
 Buditi interesovanje _____
 Crte lica _____
 Sleći ramenima _____
 Prolazna ljubav _____
 Večna strast _____
 Svilena vrpca-traka _____
 Prazno i pusto _____
 Grančica _____
 Proklete duše _____
 Otkidati od sebe _____
5. deo:
 Buditi – buditi se _____

Zadovoljiti – zadovoljiti se _____
Rukovati nečim – rukovati _____
Maziti – maziti se _____
Zazidati – zazidati se _____
Sakrivati – sakrivati se _____
Približiti – približiti se _____
Zgrčiti – zgrčiti se _____

6. deo:

Zbližiti se _____
Ponositi se _____
Podsmevati se _____

7. deo:

Odrešiti _____
Dočekati _____
Zakovati _____
Kažnjavati _____
Razići se _____
Prećutati _____
Podneti _____
Bežati _____
Preskočiti _____
Buknuti _____
Pregledati _____
Prisvajati _____
Savladavati _____
Zapinjati _____

Govorna vežba:

1. Preporučam: Sunce će prestati da greje, naučnici traže planetu na kojoj ima vode, kiseonika i na kojoj je odgovarajuća gravitacija. Ako je gravitacija slaba atrofiraju mišići, a ako je jaka teško je hodati. Sve ovo ispričam na mađarskom, učenici beleže i pričaju na srpskom.
2. Priču o globalnom zagrevanju na mađarskom, treba prepričati na srpskom.

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. október

I. Olvasott szöveg értése

I Текст о Клеопатри

Текст о Клеопатри смо поделили на одломке, који нису у исправном редоследу. Сваком одломку смо дали поднаслов испод текста. Одредите који поднаслов којем одломку припада да би био сходан садржају. Поднасловe напишите на цртом назначено место са бројем правилно датог редоследа!

А. У раздобљу од 51. до 49. године п. н. е., вишегодишње узастопне суше су проузроковале лошу жетву у Египту, а до изливања Нила, које је од пресудног значаја

за ђубрење и наводњавања земљишта, није дошло. Баш у то време, следбеници Птоломеја XIII приморали су Клеопатру да се одрекне власти и напусти земљу. Радећи на своју руку, Птоломеј је забранио извоз житарица из Александрије. Чиме је разбеснео Римљане.

Б. Клеопатра VII једна је од највећих светских политичких и романтичних хероина. Била је последња владарка династије Птоломеја која се одупирала бескрајном ширењу Римског царства. Рођена је у Александрији 69. године п. н. е., као ћерка Птоломеја XII, познатог као Птоломеј Аулет. Династија Птоломеја је била македонског порекла, али су владали Египтом као фараони. Клеопатра је говорила египатски и сматрала себе ћерком египатског бога Сунца Ра.

В. Четрдесет осме године пре нове ере Јулије Цезар осваја Александрију. Клеопатра то користи да би се вратила на престо. Успева да се пробије кроз непријатељске редове како би директно преговарала са Цезаром. Њени мотиви нису сасвим јасни. Можда је тиме покушавала да спасе династију Птоломеја, а можда је само имала циљ да сачува Александрију. Цезар је био званични арбитар између Клеопатре и Птоломеја, али је фаворизовао Клеопатру.

После кратког рата Птоломеј XIII био је убијен, а Цезар је усталичио Клеопатру на трон. Да би осигурала династију, удала се за још млађег брата Птоломеја XIV, али било да је у питању политичка прорачунаност или истинска љубав – или можда обоје – постаје Цезарова љубавница.

Г. Цезар и Клеопатра добили су сина кога су назвали Птоломеј Цезар, познатијег под именом Цезарион, или мали Цезар. Међутим, Цезар је одбио да призна Цезариона за свог наследника. Уместо њега именовао је свог нећака Октавијана.

Клеопатра и Цезарион су 45. године п. н. е. Кренули из Александрије у Рим, где их је затекла вест да је Цезар убијен. Кад су се вратили у Египат, Птоломеј XIV је изненада умро и Цезарион је постао сувладар са својом мајком. Причало се да је Клеопатра можда чак и убила свог брата да би осигурала трон за себе.

Д. После Цезарове смрти, Рим је био подељен између присталица видећег сенатора Марка Антонија и Октавијана. Марко Антоније је кренуо у Александрију да би осигурао Клеопатрину лојалност према Риму – и заљубио се у њу. Римски историчар Плутарх овако је описао први састанак: „Појавила се пловећи уз реку Сиднус, у барци позлаћене крме, раширених пурпурних једара, док су сребрна весла ударала у ритму флаута, фрула и харфи. Она је лежала под балдахином од златних тканина, обучена као Венера на једној слици, а прелепи младићи, као пресликани Купидони, стајали су са обе стране и хладили је. Њене служавке су биле обучене као морске нимфе и грације...Мириси су се ширили од барке до обале”.

Ђ. Када је Клеопатрин отац умро, 51. године п. н. е., оставио је египатско краљевство Клеопатри и њеном млађем брату Птоломеју XIII. Клеопатра је са седамнаест година наследила египатски трон.

Наследство се у Египту стицало по мајчиној линији па се на исти начин наслеђивао и престо. То је у пракси значило да је Клеопатра морала да се уда за једно од своје браће који је био први у наследној линији – њени отац и мајка су такође били брат и сестра. Тако се удала за Птоломеја, који је имао само дванаест година. Мада мушки владалац је требало да буде важнији, Клеопатра је уредила да се само њено име и портрет појављују на египатским кованицама. Тим чином је показала да се не обазире на

традицију Птоломеја.

Е. Када је Клеопатра постала краљица, династија Птоломеја била је савезник Римљана већ два века. Међутим, Римска империја, која је непрекидно расла, преузимала је све већу контролу над Египтом. Птоломеј XII био је приморан да плаћа данак Римљанима да би их задржао изван свог царства. Египатске територије, укључујући Кипар, Сирију и Киренаику (данашња Либија), биле су изгубљене, њима су загосподарили Римљани, а анархија и глад претили су да угрозе египатско царство.

(НИН)

**Ћерка бога Сунца
Традиције наслеђивања египатског престола
Римска империја и Египат
Разлог за одрицање Клеопатрине власти
Поновни Пут до трона
Цезарион постаје сувладар
Клеопатрин улазак у Рим**

II Прочитајте текст и решите задатке!

Постдипломци из Будимпеште у Новом Саду

Потпредседница Извршног већа АП Војводине и покрајинска секретарка за информације Ана Томанова Маканова примила је недавно групу полазника докторских студија са Централно-европског Универзитета у Будимпешти, који су иначе били гости Новосадске новинарске школе. У главном граду Војводине они су обишли и Радио Нови Сад, Извршно веће и Фестивал „Егзит”.

Током разговора са потпредседником Извршног већа посебно су били заинтересовани за мултикултурализам у медијама, начин финансирања, процес приватизације, као и за однос државе према приватним и јавним медијским сервисима. Покрајинска секретарка за информације, која је уједно и председник Националног савета словачке националне заједнице, Ана Томанова-Маканова истакла је да се у Војводини чак 34 одсто становништва на последњем попису изјаснило као припадник једне од многобројних националних заједница, које равноправно живе у нашој матичној земљи. Зато је Војводину назвала Европа у малом.

- Из тих разлога ми с поносом кажемо да је мултиконфесионалност, мултијезичност и мултикултурализам наш војвођански бренд, којим се поносимо. Традиција живљења многих народа на овим просторима стара је преко 300 година, а вековима су неговали и сачували свој национални идентитет. Ово је само доказ да се у Србији и Војводини посебна пажња поклања националним заједницама, тако да они стандарди о којима се у Европи разговара о поштовању културног идентитета једне националне заједнице, овде су одавно постигнути.

Ана Томанова-Маканова је истакла да је још 2002. године донет Закон о заштити и правима националних заједница, преко којег су основани национални савети националних мањина. Сами савети су, према њеним речима, органи културне самоуправе, што значи да свака национална заједница брине о својој културној баштини, информисању, образовању, као и о употреби и неговању језика и писма. Гости из Будимпеште имали су прилике да се упознају и са главним задацима Покрајинског секретаријата за информације, од којих су најважнији јавно обавештавање о раду Скупштине Војводине, Извршног већа и покрајинских органа

управе, пре свега путем јавних гласила. Секретаријат обезбеђује спровођење и примену одлука и општих аката Скупштине и Извршног већа о систему јавног информисања и односа са јавношћу, подстиче развој и унапређење односа у јавном информисању, уз посебну бригу о организацијама и средствима јавног информисања на језицима народа и националних мањина, које се финансирају из Буџета АП Војводине. Секретаријат, како су истакли домаћини, ствара услове да грађани, припадници различитих националних заједница имају право и прилику да слободно изражавају, чувају и развијају свој језик путем медија. Овај орган прати штампу, радио и ТВ програме, припрема и објављује дневне, седмичне, месечне и друге периодичне и тематске прегледе њихових садржаја, који се односе на активности Скупштине и Извршног већа. Секретаријат припрема, изражује и ажурира званичну интернет презентацију Скупштине и Извршног већа и, на тај начин, информисе јавност о активностима покрајинских органа. У његовом делокругу је издавање публикација о Војводини, о раду и активностима Скупштине, Извршног већа и покрајинских секретаријата. За постдипломце из медијске сфере посебно је била интересантна информација да специјализоване службе Секретаријата издају дневне, двонедељне и месечне информације о раду Скупштине, Извршног већа, покрајинских органа управе и установа, у електронској, видео и штампаној форми. Секретаријат учествује и регионалној сарадњи у области јавног информисања. Овлашћен је да организује истраживања јавног мњења о одлукама покрајинских органа власти и органа управе. (СНН)

Заокружите одговарајуће слово!

8. Постдипломци били су гости

- А/ Централно-европског универзитета
- Б/ Града Новог Сада
- С/ Новосадске новинарске школе

9. Они су били посебно заинтересовани за

- А/ Знаменитости града
- Б/ Мултикултурализам у медијама
- С/ Образовање новинара

10. Покрајинска секретарка за информације истакла:

- А/ Равноправност националних мањина
- Б/ Мали број припадника националним мањинама
- С/ Многи су напустили матичну земљу

11. Традиција живљења многих народа у Војводини

- А/ Полако се губи
- Б/ Доводи опадању идентитета
- С/ Значи да се посебна пажња поклања националним мањинама

Одговорите на питања!

12. Који закон је донет 2002. године?

13. Како су окарактерисани савети националних мањина?

14. Шта су све упознали гости из Будимпеште?

15. Који орган ствара услове за употребу мањинских језика у медијама?

16. Шта све прати овај орган?

17. За коју информацију су се посебно заинтересовали гости?

III

Допуните реченице доле наведеним изразима и деловима реченица тако да реченице добију смисао!

Значење мостова

Од свега што човек у животном нагону подиже и гради, ништа није у мојим очима боље и вредније(18). Они су важнији од кућа, светији, јер су општији, од храмова. Свачији и према свакоме једнаки, корисни, подигнути увек смислено, на месту у ком се укрштава највећи број људских потреба, истрајнији су од других грађевина и не служе ничему(19).

Ничему што је тајно? Вероватно, мост је превелик за тајне; али како стојимо са злом? Да ли је то баш тако сигурно?

Андрић, јер њега смо наравно(20), који је добро познавао историју и све њене мрачне и светле стране, морао је бити свестан упитности ове констатације. А она је цитирана безброј пута. Нимало случајно: представља типичан литерални исказ драг педагозима и онима који воле педагошки приступ литератури и историји. Или(21) – најнесрећнија новинарска врста која најчешће производи другоразредно новинарство и тривијалну литературу – који треба да опишу неки мост. Уосталом, овај исказ и потиче из једног Андрићевог(22) писаног за *Политику* 1933. године.

Чак и површан преглед историје мостоградње јасно нам казује да иза њеног развоја стоје помало друкчији мотиви, а не само узвишени. Први свој велики развој мостоградња доживљава са Римљанима; потом са Турцима. Први извештаји(23), макар и привремених, као онај који нам даје Херодот, односе се на(24). Он детаљно описује како Ксерксова војска гради мостове – неке од белог лана, неке од конопље а неке повезујући бродове – да би на свом ратном походу доспела до Грчке. Када олуја(25) Ксеркс нареди да се Хелеспонту удари три стотине батина и да се море окује у ланце уз узвредљиве речи:

О посмукла водо, господар те ево кажњава што си га увредила иако ти он више није ништа скривио. Краљ Ксерксе ће ипак прећи преко тебе, хтела ти то или не хтела. Теби, прљава и горка водо, неће, за казну, нико више приносити жртве.

(Илустрована политика)

од мостова, што је тајно и зло, цитирати, новинарима се литерарним амбицијама, новинског чланка, о градњи мостова, војне подухвате, уништи мостове

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. október

II. Nyelvhelyesség

Ставите именицу и придев у одговарајући падеж по узорку (0)!

Ако мачка има десет живота, Бил Клинтон их има дванаест

Ове недеље затворен је пуни круг (0) у животу Била Клинтона, који је до недавно био само старији државник (конкретна политичка улога)(1). Један од Клинтонових саветника казао је да је бивши председник после (успешна мисија) (2) спасавања двеју америчких новинарки од (радни логор) (3) севернокорејског режима спреман и вољан за будуће Обамине задатке, тврде амерички медији. Конкретних најаву сусрета двају врло (популарни амерички председници)(4) још нема, али аналитичари не пропуштају да примете како је ове недеље Клинтон Обами учинио оно што је њему давне 1994. године учинио бивши демократски амерички председник Џими Картер. Тог је пролећа пре 15 година Северна Кореја кренула у програм израде (нуклеарна бомба)(5), прекинувши све (међународна мера)(6) над својим програмом. Сматрајући данем другог одговора, тада прилично свежи председник Бил Клинтон затекао се на састанку на којем је требао да одобри војна појачања против Пионгианга када је на телевизији угледао како Картер постиже споразум са (северноамеричким челници)(7) који пристају на заустављање програма у замену за изравне преговоре са САД-ом. За разлику од садашњег Клинтоновог пута у Пионгианг који је ипак био у танчине договорен, ако ни са ким другим, а оно са (државна секретарица)(8) Хилари Клинтон с којом вероватно ипак дели постељу. Картер је на Корејско полуострво путовао самоиницијативно. Администрација му није давала упутства, све што је учинила било је да Картерову (хуманитарна мисија)(9) није спречила. Договор је постигнут, једино што га се проблематична држава није дуго држала. Ако мачка има девет живота, Бил Клинтон их има дванаест – закључује један блогер у Вашингтон Посту. Јер управо када се чинило да је његова политичка каријера приведена крају и да ће се задовољити улогом супруга државне секретарице, поново је потврђено како је он један од (главни светски политичар)(10). Управо су њега као изасланика тражили као услов за помиловање новинарки, и тамо су га врло топло и срдечно дочекали. (Обзор)

II

Заокружите слово уз реч која се правилно уклапа у реченицу по узорку (0)!

Промене

Шта у животу значе промене и шта нам оне доносе? Дијапазон(0) је, очигледно широк, од најбољег до(11). Сходно томе, неких промена се плашимо и трудимо се да их избегнемо, док друге жељно ишчекујемо. Промена је један од најнеодређених(12) за који знамо, али у одређеним(13) промене могу да се претворе у озбиљан капитал. Када у нашим животима од сада па на даље не би било промена, живот би трајао

..... (14), замрзнувши се на садашњој тачки, као у бајци о Трновој Ружици, у којој нагло заспи читав један град, и не буди се читавих сто година.

.....(15) лепотица и њени суграђани не умиру, али се њихов сан тешко може назвати животом. Престанак свих промена чини крајње проблематичним наше

.....(16). Зашто се трудити, одређивати циљеве и улагати напоре у њихово остваривање, када се у суштини ништа у животу не мења? Промене су, дакле неминовне, често су и пожељне, али се ипак тешко одлучујемо да нешто променимо у нашим животима. Лењост, инертност, страх од непознатог, или обзир према другима

.....(17) нас да учинимо оно о чему можда већ одавно маштамо.

С друге стране, људи обожавају оне промене које се дешавају без(18)

њиховог личног напора. То добро знају трговци и њихови стручњаци за маркетинг. У рекламним слоганима ново је увек боље него старо, промене су увек позитивне, уносе срећу и радост у наше животе. Иницијатори таквих врста промена не траже од нас ништа друго само наше паре. Ми им то радо дајемо јер нас све то кошта много мање од преузимања(19) и одговорности. Али оно што заузврат добијемо никада није права аутентична промена, него је увек само неки сурогаг. Права промена настаје у животу бизнисмена који нам је продао свој(20). Они су уложили лични труд и извукли личну корист.

(Према чланку СНН)

0.	а/ моћи	б/ могућства	в/ могућности	г/ могућства
11.	а/ најгорег	б/ најлошијег	в/ најлошег	г/ најгоријег
12.	а/ појма	б/ појмова	в/ појама	г/ поимова
13.	а/ случајима	б/ сучају	в/ случајевима	г/ случајовима
14.	а/ вечито	б/ вековно	в/ вековито	г/ вечно
15.	а/ Успаван	б/ Успала	в/ Заспала	г/ Спавајућа
16.	а/ постојање	б/ постанак	в/ стање	г/ постање
17.	а/ спречи	б/ спречава	в / пречи	г/ кочи
18.	а/ улагања	б/ улога	в/ уноса	г/ улажења
19.	а/ одговора	б/ ризика	в/ рисика	г/ зла
20.	а/ извод	б/ извођење	в/ робу	г/ производ

III

На маргини ћете наћи инфинитив оних глагола који недостају из текста.

Инфинитив претворите у одговарајући глаголски облик и упишите га на назначено место!

ДОКТОР ЖИВАГО

Дубока, лична драма младог доктора – интелектуалца из високог друштва,(21) у позадини друштвених и историјских преокрета с почетка прошлог века, проткана љубавном причом, окосница је легендарног романа Бориса Пастернака „Доктор Живаго”. После холивудске филмске верзије из 1965. И енглеске телевизијске из 2002. године, књижевни класик Б. Пастернака „Доктор Живаго” 2006. коначно(22) и руски екранизацију која премијерно(23) и на програм Радио-телевизије Војводина. У поменутом термину петком ћемо гледати 11 наставака саге о најпознатијем доктору. Продуценти режију	одвијати се дочекати стићи поверити екранизовати познавати ускочити
--	--

<p>.....(24) Александру Прошину, који је, 2000. године(25) и Пушкина, односно његову „Капетанову кћи”. Ако редитеља и не(26), насловног глумца свакако. Он је Олег Мењшиков! Један од највећих руских звезда(27) у улогу напаћеног Јурија Живага, док су му за партнерке додељене Татарка Каматова и Варвара Андрејева.</p>	
---	--

IV Еко-парк

Уз истакнуте предлоге у тексту упишите речи правилном рекцијом (одговарајућим падежом). Речи вам дајемо у правилном редоследу испод текста.

Један од(28) у Крагујевцу, који годинама граде и уређују углавном житељи насеља Илина вода, ускоро добија и јапански врт, водоскоке десетак вештачких језера.

За(29) Министарство животне средине и просторног планирања, Удружењу мештана овог насеља под(30) „Еко-парк” одобрило је 200.000 динара.

Према(31) Слађана Ракића, представника Еко-парка, уговор о томе потписан је недавно у(32), на(33) невладиних организација из целе Србије. Уговор су потписали Ракић и министар за(34) животне средине Оливер Дулић.

- Конкурисали смо нашим пројектом и добили помоћ за наставак уређења парка који је пре свега намењен деци овог града, али и свим намерницима – каже Слађан Ракић. Парк су, иначе пре неколико година самоиницијативно почели да уређују грађани из(35). Ту је раније била запуштена шума, коров, легло змија. Искрчили су најпре тај простор и уз помоћ разних донатора успели да направе уређену зелену оазу од око седам хектара.

(Вечерње новости)

најлепши парк, ова намена, назив, реч, Сремски Карловци, скуп, заштита, Илина вода

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. október 22. 14:00

III. Hallott szöveg értése

I

Послушајте текст и одговорите на постављена питања!

1. Како је држање и понашање бившег совјетског дисидента?

2. У којем својству је он боравио у Прагу?

3. Зашто је бивши председник САД допутовао у Праг?

4. Зашто ће Шарански заувек, до смрти бити „јуначина” (херој)?

5. Из какве породице потиче Шарански?

6. Зашто је доспео у затвор и логор, чиме је оптужен?

7. Када је пуштен из затвора?

8. Шта је одговорио новинарима на питање како се осећао на робији?

9. Како су га дочекали на израелском аеродрому?

10. Како је мењао своје презиме?

II

Послушајте текст. По узорку (0) у табели назначите да ли тврдње одговарају садржају текста!

0. У Новом Саду је потписана Изјава о сарадњи три скупштине.

- 11. У изјави се регулишу односи о економској сарадњи.
- 12. Уједињена Европа доказује оправданост интеграције.
- 13. Војводина је задњих година назадовала у намери за сарадњу.
- 14. Ове три регије насупрот мало заједничког, могу сарађивати.
- 15. Егереси наглашава сарадњу у туризму, екологији, култури...
- 16. Жупан Божо Галић оцењује Изјаву као корак побољшању контаката три регије.
- 17. Посао на остваривању пројекта ће радити стручњаци.
- 18. Треба интензивирати сарадњу и на међудржавном нивоу.
- 19. Председници и премијери у Београду, Будимпешти и Загребу се баве важним државним стварима.
- 20. Владама треба доказати да посвете више пажње регионалној сарадњи.

	Тачно	Нетачно
0.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		

18.		
19.		
20.		

III

Послушајте текст и допуните започете реченице!

Награђен композитор Марко Никодијевић

Композитор Марко Никодијевић проглашен је за(21) на трећем Бранденбуршком музичком бијеналу. Никодијевић, који(22) у Београду од 2003. године живи у Штутгарду, награду је добио у конкуренцији 120 кандидата. О награди је одлучивао(23) у коме су Јоханес Хикденбрант, композитор, Мориц Егерт композитор и победник бранденбуршког бијенала 2004. године, Михаел Хелмарт, музички директор Бранденбуршког(24), Торстен Раш, композитор и Маркус Ринт, управник и уметнички руководицац Дрезденског симфонијског оркестра,(25). Награда је новчана у износу од 5.000 евра, али подразумева и да награђено дело изведе Бранденбуршки симфонијски оркестар, у неком од погодних простора.

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. október 22. 14:00

IV. Íráskészség

I

У штампаним и електронским медијама често читамо и слушамо о појави НЛО (неидентификовани летећи објекти).

Напишите излагање од 120-150 речи шта мислите о овом феномену!

- шта може бити разлог оваквих тврдњи и вести;
 - верујете ли људима који су се – наводно – сусрели са надземаљским бићима;
 - можда их мотивише жеља за сензацијом или привлачење пажње на себе;
 - ако НЛО стварно постоје, шта може бити њихов циљ;
 - има ли научних доказа о њиховом постојању;
- Уколико би се доказала истина о овој појави шта очекујете од тога (страх, претњу, упознавање других планета....).

II Одаберите једну од две наведене могућности.

Знак изабране опције упишите у квадратић!

A

У задње време су све више чешћи нереди и скандали на фудбалским утакмицама. Напишите састав од 200-250 речи шта је ваше мишљење о овој немилној појави!

- да ли посеђујете фудбалске утакмице;
- шта су вам искуства у вези са тимовима и навијачима;
- шта може бити разлог скандалозних догађаја на утакмицама;
- ко су, по вашем мишљењу, иницијатори рушења спортског понашања;

Напишите у неколико реченица како би се требало понашати на спортским теренима да безбедно уживамо у игри.

Б Напишите састав од 200-250 речи о корисним и штетним ефектима Интернета!

- Интернет као важно помагало човека у раду;
- може ли Интернет заменити друга средства информисања;
- које информације тражите најчешће, зашто;
- деца и Интернет, одговорност родитеља;
- може ли се живети без компјутера и интернета;

Шта очекујете у развоју електронског информисања у текућем веку.

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

Részletes útmutató

I	II	III
1 – 2 Терка Бога Сунца 2 – 6 Наслеђивање престола 3 – 7 Римска империја 4 – 1 Разлог за одрицање трона 5 – 3 Поновни пут до трона 6 – 4 Цезарион постаје сувладар 7 – 5 Клеопатрин улазак у Рим	8–С 9–В 10 – А 11 – С	18. од мостова 19. што је трајно и зло 20. цитирати 21. новинари са литерарним амбицијама 22. новинског чланка 23. о градњи мостова 24. војне подухвате 25. уништи мостове

Részletes útmutató

I	II	III	IV
1. конкретне политичке улоге 2. успешних мисија 3. радног логора 4. популарних америчких председника 5. нуклеарне бомбе 6. међународне мере 7. северноамеричким челницима 8. државном секретарицом 9. хуманитарну мисију 10. главних светских политичара	11. а 12. б 13. в 14. г 15. а 16. а 17. б 18. а 19. в 20. г	21. одвија се 22. је дочекао 23. стиже 24. су поверили 25. екранизовао 26. познајете 27. ускочио је	28. најлепших паркова 29. ову намену 30. називом 31. речима 32. Сремским Карловцима 33. скупу 34. заштиту 35. Илине воде

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

II

	Тачно	Нетачно
--	-------	---------

11.		X
12.	X	
13.		X
14.	X	
15.	X	
16.		X
17.	X	
18.		X
19.	X	
20.	X	

III

21. најбољег композитора
22. након завршене Академије
23. жири бијенала
24. симфонијског оркестра
25. руководиоца

A CD-n hallható szövegek

I

Совјетски дисидент и амерички гуру (Специјално за НИИ из Прага)

У држању и иступању бившег совјетског дисидента, каснијег, сада такође бившег, израелског министра Натана Шаранског (то јест, Анатолија Шчанарског, како је гласило његово првобитно име), зраче нека посебна тиха, али јасна самосвест, мир и слобода. Слично као код чехословачких и пољских дисидената који су после пада комунизма одлучили да се више не баве политиком. Не мучи их то како ће изгледати, шта ће људи рећи или мислити о њима... Он су учинили своје.

Тако је један чешки новинар, мало понесено, али, ипак, у основи верно описао Шаранског који је недавно боравио у Прагу као суорганизатор међународне конференције о безбедности и демократији, истовремено неке врсте светског конгреса дисидената, бивших и садашњих. На ту конференцију је дошао и на њој говорио бивши, амерички председник Џорџ Буш, који не крије да се диви Шаранском, уз чије име већ уобичајено иде титула Бушовог „интелектуалног гуруа”. Због овог руског Јеврејина је и дошао на конференцију.

И Буш је већ бивши амерички председник. Док ће Шарански заувек, до смрти, бити она јуначина која је преживела скоро целу деценију најтежег логора и Сибиру и најзлогласнијег московског затвора у којима су политичке затворенике приносили на шикану криминалцима. А узгред и то, колико је људи успело да победи Каспарова у шаху, макар и у цимултанци?

Шарански, који је дошао на свет 20. јануара 1948. у украјинском Доњецку, некадашњем Стаљину, често истиче да се родио у породици совјетских Јевреја која се на верске ритуале и забране није превише обазирала. („Пола живота јео сам свињетину.”) У књизи мемоарског карактера он описује свој животни случај чуда од детета, с невероватним талентом за математику и шах.

Није, ипак, постао совјетски научник као што се очекивало. Јер, упознао се са чувеним дисидентом, нуклеарним физичарем Андрејом Сахаровом и почео да га преводи на енглески језик. Због тога, као и рада за јеврејску општину, у 29. години

заглавио је у затвору. Оптужен је за нешто најтеже и најгоре у совјетском друштву и систему – да је шпијунирао за Американце.

У затвору Лефортово, потом у сибирском радном логору Перм, провео је укупно девет година. Ко зна колико би још остао да није на иницијативу његове жене Авитал покренута велика међународна кампања с циљем да га совјетске власти пусте из логора. „За једну ствар сам посебно захвалан председнику Картеру – због мене проверио је списе ЦИА и гарантовао речју председника САД да никад нисам био њихов агент”, открио је он касније. Пуштен је 1986. као први политички затвореник, на почетку ере Горбачова.

Заменили су га у источном Берлину на Глијеничком мосту за чехословачког шпијуна Карла Кохера и његову жену Хану. На банално новинарско питање како се тада осећао, бивши сужањ се исцерио: „Дали су ми тамо превелике панталоне тако да сам све време мислио на то да не попусти канап везан преко паса пред свим тим камерама слободног света.”

Од израелског амбасадора добио је пасош на име Натан, а своје презиме је почео једноставније да пише као Шарански. Отишао је са женом у Израел и тамо на аеродрому био дочекан као национални херој.

(НИН 2949)

II

Нови облик српско-хрватско-мађарске сарадње

Предсеник Скупштине АП Војводине Шандор Егереш, жупан Вуковарско-сријемске жупаније Божо Галић и председник Скупштине Жупаније Бач-Кишкун Габор Бањаи потписали су у Новом Саду Изјаву о намерама три скупштине, којом се прецизирају детаљи и стварају услови за унапређење прекограничне сарадње три регије.

- Сведоци смо колико уједињена Европа препознаје све предности нестајања и рушења зидова, укидања граница, које су у не тако давној прошлости зауставиле и онемогућиле не само европски развој и перспективу већ и опстанак Европе. Данас уједињена Европа показује сву оправданост своје интегрисаности, европске сарадње, комуникација, непосредног повезивања регија, локалних заједница, грађана, једном речју – европског јединства и европског духа – рекао је Егереш након потписивања. Он је нагласио да се АП Војводина последњих година декларисала као регија европског усмерења, за коју је процес регионалне сарадње веома значајан.

- Ова изјава укида границе, отвара путеве сарадње и регионалног развоја, ствара оптималне услове за непосредну комуникацију, ефикаснију привредну, туристичку, еколошку и бољу културну сарадњу међу грађанима, посебно када се има у виду мултиетичност, као заједничка нит која нас спаја – нагласио Егереш.

Према његовим речима, потписивањем ове Изјаве отвара се могућност јачања сарадње на заједничким пројектима, заједнички наступ у оквиру прекограничних програма подршке ЕУ, пре свега и ИПА предприступних фондова.

Жупан Вуковарско-сријемске жупаније Божо Галић истакао да је потписивање ове Изјаве резултат досадашње добре сарадње и да се у њеним потписивањем стварају услови за бољитак све три регије.

- Наше три регије имају пуно тога заједничког: реку Дунав, плодну равницу, квалитетне шуме, сличне привреде. То је наша предност и основ за интензивирање досадашње сарадње, коју би сада требало само да убрзамо. Посао сада препуштамо стручњацима из различитих области који ће припремити заједничке пројекте – рекао је Галић и оценио да три регије „имају заједничку шансу не само у фондовима ЕУ, већ и кроз заједнички тржишни наступ”.

Габор Бањаи, председник Скупштине Жупаније Бач-Кишкун, истакао је да се поред сарадње на нивоу жупанија и покрајине, сарадња три регије одвија се и на нивоу локалних заједница и, што је најважније, грађана три регије.

- Председник и премијери у Београду, Загребу и Будимпешти сарађују и одлучују о важним, државним стварима. Наш задатак је да ту сарадњу пренесемо на ниже нивое и да заједнички допринесемо бољем животу грађана – рекао је Бањаи. Он је додао да све три регије леже на великом благу: плодној равници и воденој маси река Дунав, Тиса и Драва.

- Заједнички треба да укажемо и нашим владама да више пажње обрате на ове ресурсе и да на тај начин, њиховим правилним и економски исплативим искоришћавањем, допринесемо да наши грађани боље и богатије живе – закључио је Бањаи.

(СНН)

III

Награђен композитор Марко Никодијевић

Композитор Марко Никодијевић (28) проглашен је за најбољег композитора на трећем Бранденбуршком музичком бијеналу. Никодијевић, који након завршене Академије у Београду од 2003. године живи у Штутгарду, награду је добио у конкуренцији 120 кандидата. О награди је одлучивао жири бијенала у коме су Јоханес Хикденбрант, композитор, Мориц Егерт композитор и победник бранденбуршког бијенала 2004. године, Михаел Хелмарт, музички директор Бранденбуршког симфонијског оркестра, Торстен Раш, композитор и Маркус Ринт, управник и уметнички руководиоца Дрезденског симфонијског оркестра. Награда је новчина у износу од 5.000 евра, али подразумева и да награђено дело изведе Бранденбуршки симфонијски оркестар, у неком од погодних простора.

(СНН)

Milorad Pavić
LJUBAVNA PRIČA

Sećem se, u mladosti, kada se još nisam prezivao Razin kao sada i nisam znao ko sam, dok sam još živeo u bedi i pod kapom se umivao, zatečem se jedne večeri na nekoj zabavi. Stojao sam sam po strani i stideo se svog odela i svojih godina, kad mi priđe domaćica i posadi me na jedan od onih starinskih divana što na svojih šest nogu stalno pomalo koračaju po sobi. Osećao sam se kao u sedlu, a devojka koja je sedela do mene gledala me je netremice, očima koje su isprva bile tople, a onda su se na meni, kao na ledu, počele hladiti. Kada se sasvim ohladiše, ona reče da bi mi rado ispričala jednu zgodu koja se desila njoj i njenoj sestri. I ispriča.

Ja i moja sestra rešimo s jeseni 1949. godine da odemo u operu. Oni koji su tada bili mladi pamte običaj da se po lepom vremenu bez kaputa izade između činova na pozorišni trg u šetnju, pa da se posle vrati u toplo gledalište na ostatak predstave. To se tada tako volelo i vratari su dozvoljavali da se sa odsečkom karte ponovo ude. Te večeri davali su se Boemi, imale smo tri karte, za nas dve i nekog našeg dalekog rođaka kojeg nam je mati naturila mada ga nismo poznavale i dotle ga nismo valjda nikad ni videle.

- Ko zna na koji vetar mu radi pamet – primetila je moja sestra pri polasku. Ali on nije došao, iz razloga koji su njemu jasniji no nama, i nas dve ustupismo treću kartu. U ono vreme bilo je mnogo potražnje za operskim i pozorišnim kartama, iako su one bile veoma skupe. Veče je bilo lepo, mada se hladilo brzo, kao večera. Gomila mladog besnog sveta tiskala se pred pozorištem kroz vetar pun lišća i pegav kao dalmatinski pas. Primetismo jednog mladića

koji je u onoj gužvi pio pivo iz boce, oslonjen na sanduče s operskim oglaskom. Na njega se nekako sažalismo i ponudismo mu kartu više.

- Fotelje, drugi red – reče mu sestra.

On pomisli da hoćemo da mu naplatimo, učini mu se skupo takvo mesto i odvali:

- Neka, mogu ja da svršim i stojeći.

Sestra se okrete od njega, ali ja ga ubedih da mu ulaznicu ustupamo besplatno. On spusti nedopijeno pivo na sanduče uze kartu od sestre i uđosmo.

Obrve i brkove imao je blistave kao da su olizani. Bio je ljubazan, jako namirisan i mogao je inače lep nos da sastavi s bradom kao što se ponekad doručak sastane s ručkom. Reče nam da ne voli pozorište i da pozorište ne voli njega. Njemu veli, opera izgleda kao podjarivanje vatre trubama, sviralama i bleh muzikom, kao duvanje u oganje najlepših pesama uz pomoć božanstvenih glasova, a tamo s druge strane, vatra kao svaka vatra, može se i balegom podjariti.

Kad predstava počne, on je usred *Boema* tiho, tačno i veoma lepo zviždao arije iz *Toske*. Kas smo posle prvog čina izašle u šetnju pred pozorišnu zgradu, videle smo i njega kako opet pije pivo iz svoje boce. Ali, na početku drugog čina nije se pojavio. Pored nas sada je sedela neka bakica s punđom prepeličijih jaja, kako je u njenoj mladosti valja bila moda. Mladić je bio načinio dobar pazar. Dobio je ulaznicu, odgledao prvi čin ne dajući ni dinara, potom prodao bakici dve neiskorišćene trećine karte i odmaglio na pivo s novcem u džepu. Tako smo mislile, ali nismo dobro mislile. Posle drugog, na trećem činu pored nas se pojavi devojčica od desetak godina otprilike, krezava i uvezane ruke. Donela je nekakvu knjgu u pozorište i listala je onako u polumraku jedva oraćajući pažnju na pozornicu. Posle predstave dočekaše je pred izlazom neki čovek i veoma doterana žena. Mladić je, dakle, prodao i treći čin i pri izlasku videle smo ga kako loče svoju novu bocu piva kupljenu novcem od naše karte...

B92 – pismena vežba

Toliko si ružan...

Toliko si ružan da te pop vodenim pištoljem krstio.

Izgledaš kao da ti je mesar radio plastičnu operaciju.

Toliko si ružan da i dete iz Etiopije ne bih smelo da uzme pečeno meso iz tvoje ruke.

Spor si kao puž na godišnjem odmoru.

Toliko si debeo da muva treba dva puta da toci gorivo da bi te jednom obletela.

Toliko si ružan da bi te lav samo plaćući pojeo.

Toliko si ružan da te je tvoja majka dojila preko telefona.

Tako ću te šutnuti da će tvoja odeća biti demode kad padneš.

Iscepkaću te kao glupo dete slikovnicu.

Tako ću te tresnuti o zid da ćeš od straha početi da govoriš nemački i položićeš ispit iz nemačkog.

Otpisaću te kao PDV.

Razbio bih ti nos, ali zašto da te ulepšavam?

Izbiću ti glavu između usija.

Brate, ti si veoma dobar razlog za abortus.

Izvini, ali to je tvoj nos ili upravo jedeš bananu?

Tako si ružan da je lekar, kad si se rodio, tvoju mamu samo potapšao po leđima od žalosti.

Vrediš koliko i gumeni kljun detliću.

Kako si došao ovde? Neko ti je ostavio kavez otvoren?

Tako si glup da sediš na televizoru i gledaš sofu.

Toliko si ružan da i radio neće da ti svira.
 Toliko si glup da i sa stepenica padaš nagore.
 Tolika si stoka da čuvar u zooološkom vrtu, uvek kad te vidi, kaže tvojoj devojci: 'Hvala sto ste ga vratili.'
 Kad bi bio toliko visok koliko si glup, ispod pazuha bi ti grmelo.
 Ti si u startu toliko glup koliko drugi iz zaleta.
 Toliko si ružan de su te hranili praćkom.
 Toliko si ružan da su te nosili u džaku u obdanište.
Slab si kao Kvazimodo u leđnom plivanju.
 Ako bi toliko daleko živeo koliko si glup, nikad ne bi stigao kuci.
 Toliko si ružan da te je i majka zamolila da budete samo drugovi.
 Noge ti toliko smrde da te je tvor plaćući preklinjao za recept.
 Usta su ti kao prodavnica koja radi non-stop, uvek su otvorena.
 Ako bi veverica imala takav mozak kao ti, zapalila bi sumu da izgori u njoj.
 Tvoj IQ je veličine tvog broja cipela.
 Ako bih imala ovakvu glavu, nosila bih je u kesi.
 Udariću te kao visoki napon kradljivca kablova.
 Oduvaću te kao vetar Praslina.
 De te udarim ili ćeš sama pesti u nesvest?

Virdžina

Virdžina (1991)

Uloge: Miodrag Krivokapic, Ina Gogalova, Marta Keler, Slobodan Milovanovic, Igor Bjelan, Sladana Bebic

U zabitom kršu na prostorima Kninske krajine, porodice bez muškog potomstva (potomka) smatrane su ukletim i osuđenim na propast. Da bi se spasile prokletstva, te porodice su jedno od ženske dece proglašavale "virdžinom", tj. muškarcem, skrivajući istinu kao porodičnu tajnu. U jednoj takvoj porodici koja zna samo za krš, ovce i sv. Đurđa, svoga zaštitnika, najveće blago je sin koje nikako da dobiju. Zato će poslednja, tek rođena devojčica biti žrtvovana da postane "muško" uprkos bolu majke, kako bi kuća ponovo dobila naklonost zaštitnika - sveca. Osuđena da poništi sve žensko u sebi, da se bori sa sopstvenom prirodom i osećanjima, u trenutku kad se zaljubi u druga, počinje da se buni svim bićem protiv usuda (sudbine). Što se otac više trudi da nosi breme (teret) za obojicu muškaraca, verujući da se sve može prikriti (sakriti, zatajiti) i pred svetom i pred svecem, sve se više gubi i pada. "Virdžina", uz pomoć mladića kojem otkriva tajnu, raskida (prekida) sa starim životom i kreće, kao mnogi iz tog kraja, na put u Ameriku.

Izraz koji se vezuje za običaj koji je nekada bio raširen u zabačenim planinskim selima južnog dela Dinarskog pojasa (Crna Gora, severna Albanija), da se u porodicama koje nemaju muškog naslednika, jedno od ženske dece odgaja (vaspita) kao muškarac. Takvo dete se naziva virdžinom. Smatralo se da će se time omogućiti opstanak porodice, jer će u njoj imati ko da radi, obrađuje oskudnu (siromašnu, neplodnu) zemlju, ide u seču drva, brine o roditeljima kad ostare i nasledi ih kao glava porodice. Pokušaji da se od ćerke napravi sin, često su se završavali neuspehom, jer nije bilo dovoljno da se detetu kriju polne odlike (grudi i slično) i da se ono vaspitava kao muškarac. Menstruacija je predstavljala stalan problem (mada su zabeleženi slučajevi da je kod nekih virdžina mesečni ciklus iščezao (nestao, izgubio se, prestao) kao posledica jednog vida autosugestije (samoubeđivanja)), a buđenje ženske psihe kod virdžine je bilo posebna teškoća. O tome svedoči i kultni domaći film "Virdžina" iz 1991. godine (režija Srđan Karanović, Marta Keler u ulozi virdžine). Sećam se da smo u osnovnoj školi, pod uticajem tog filma, feminizirane muškarce zvali virdžinama. Inače, i dan danas ima nekoliko slučajeva živih virdžina, od kojih je o jednoj iz okoline Žabljaka National Geographic Srbija pre par godina napravio reportažu.

Изузетан домаћи филм од кога су нас подилазили жмарци, о старом обичају у планинским селима. Уколико би се у некој кући упорно рађала женска деца, отац је обичавао да једно од женских новорођенчади обзнани (објави, прогласи) као мушко уз неизбежан пуцањ. Таква девојчица добијала је мушко име, понашала се као мушкарац, бивала домаћин славе, повезивала груди и никада се не би "оженила", остајући заувек девица.

Мушкобањаста девојка у коју добро морате да се загледате да бисте скапирали да је у питању "нежнији" пол. Развијених, широких рамена, као да је џакове цео живот носила, више подсећа на дрвосечу, него на женско чељаде, које сутра треба венчаницу да обуче и штикле назује (обује). Док је гледате имате утисак да к'о из шале приколицу кукуруза може да истовари и једном руком шлепер шљунка искипује. У пределу грудног коша се назиру неке избочине, али ипак веће с----- има дебели комшија Думба са петог спрата.

Верује се да у својој соби на зидове качи кожу оваца које је сама заклала, а испод кревета држи буздован, за не дај Боже, ако искрсне какав мегдан.

National geographic

3. лекција

Govorna вежба:

1. dvojica su ispred kaveza za lavove, jedan ubeđuje drugog da lav uopšte nije opasna životinja i neka mu slobodno da da liže njegov sladoled
2. prodavac si otrovnih zmija i želiš da ubediš kupca koji se boji od zmija da kupi sebi jednu kobra...argumenti stila: možda se kobra naljuti na taštu pa je ugrize, pomoću nje možete da plašite šefa i da ga ubedite da vam da povišicu

Derviš i smrt

- "Četdeset mi je godina ružno doba: [čovjek](#) je još mlad da bi imao [želja](#) a već star da ih ostvaruje. Šteta što nemam deset godina više pa bi me starost čuvala od pobuna ili deset godina manje pa bi mi bilo svejedno. Jer trideset godina je [mladost](#), to sad mislim, kad sam se nepovratno udaljio od nje, mladost koja se ničega ne boji, pa ni sebe."
- "Čovjek nije drvo, i vezanost je njegova [nesreća](#), oduzima mu [hrabrost](#), umanjuje sigurnost. Vežući se za jedno mjesto čovjek prihvata sve uslove, čak i nepovoljne, i sam sebe plaši neizvjesnošću koja ga čeka. Promjena mu liči na napuštanje, na gubitak uloženog, neko drugi će zaposjesti njegov osvojeni prostor, i on ce počinjati iznova. Ukopavanje je pravi početak starenja, jer je čovjek mlad sve dok se ne boji da započinje. Ostajući, čovjek trpi ili napada. Odlazeći, čuva slobodu, spreman je da promijeni mjesto i nametne uslove. Kuda i kako da ode?"
- "[Iskustvo](#) me naučilo da ono što se ne može objasniti samome sebi, treba govoriti drugome. Sebe možeš obmanuti nekim djelom slike koji se nametne, teško izrečivim osjećanjem, jer se skriva pred mukom saznavanja i bježi u omaglicu, u opijenost koja ne traži smisao. Drugome je neophodna tačna riječ, zato je i tražiš, osjećaš da je negdje u tebi, i loviš je, nju ili njenu sjenku, prepoznaješ je na tuđem licu, u tuđem pogledu, kad počne da shvata. Slušalac je babica u teškom porođaju [riječi](#). Ili nešto još važnije. Ako taj drugi želi da razumije."
- "Kasno je, [sjećanja](#), uzalud se javljate... jer što nije bilo, nije ni moglo da bude. A uvijek izgleda lijepo ono što se nije ostvarilo."
- "Mi smo ničiji. Uvijek smo na nekoj međi, uvijek nečiji miraz. Vjekovima mi se tražimo i prepoznajemo, uskoro nećemo znati ko smo. Živimo na razmeđu svjetova, na granici [naroda](#), uvijek krivi nekome. Na nama se lome talasi historije kao na

grebenu. Otrgnuti smo, a neprihvaćeni. Ko rukavac što ga je bujica odvojila od majke pa nema više ni toka, ni ušća, suviše malen da bude jezero, suviše velik da ga zemlja upije. Drugi nam čine [čast](#) da idemo pod njihovom zastavom jer svoju nemamo. Mame nas kad smo potrebni a odbacuju kad odslužimo. Nesreća je što smo zavoljeli ovu svoju mrtvaju i nećemo iz nje, a sve se plaća pa i ova ljubav. Svako misli da će nadmudriti sve ostale i u tome je naša nesreća. Kakvi su ljudi Bosanci? To su najzamršeniji ljudi na svijetu, ni skim se istorija nije tako pošalila kao sa Bosnom. Juče smo bili ono što danas želimo da zaboravimo, a nismo postali ni nešto drugo. S nejasnim osjećajem stida zbog krivice i otpadništva, nećemo da gledamo unazad, a nemamo kad da gledamo unaprijed. Zar smo mi slučajno tako pretjerano meki i surovi, raznježeni i tvrdi. Zar se slučajno zaklanjamo za [ljubav](#) kao jedinu izvjesnost u ovoj neodređenosti, zašto? Zato što nam nije svejedno. A kad nam nije svejedno znači da smo poštteni. A kad smo poštteni, svaka čast našoj ludosti!"

- "Nezadovoljstvo je kao zvijer, nemoćna kad se rodi, strašna kad ojača."
- "Ništa nemam osim uvjerenja da sam častan, ako i to izgubim, biću ruševina."
- "Bez te tačke za koju si vezan, život nije odlaženje i vraćanje - nego lutanje."
- "[Smrt](#) je jekin, sigurno saznanje, jedino za šta znamo da će nas stići. Izuzetka nema, ni iznenađenja, svi putevi vode do nje, sve što činimo to je priprema, za nju, priprema čim zakmečimo udarivši čelom o pod, uvijek je bliže, nikad dalje. Pa, ako je jekin, zašto se čudimo kad dođe. Ako je ovaj život kratak prolazak što traje samo čas, ili dan, zašto se borimo da ga produžimo dan ili čas. Zemaljski je život varljiv, [vječnost](#) je bolja.
- "Trebalo bi ubijati [prošlost](#) sa svakim danom što se ugasi. Izbrisati je, da ne boli. Lakše bi se podnosio dan što traje, ne bi se mjerio onim što više ne postoji. Ovako se mješaju utvare i život, pa nema ni čistog sjećanja ni čistog života."

Dijalozi

- "- (...) Je li zločin upitati za brata, ma šta da je učinio! To mi je dužnost, i po božijim i po ljudskim [zakonima](#), svako bi mogao da me pljune ako bi se oglušio o to svoje [pravo](#). I sve nas, kad bi se to pravo osporilo. Jesmo li postali životinje, ili gori od životinja?
- Riječi su ti teške (...) Na čijoj je strani pravo? Ti braniš brata, ja zakon. Zakon je strog, ja mu služim.
- Ako je zakon strog, treba li mi da budemo kurjaci?
- Je li kurjački braniti zakon, ili ga napadati, kao ti?"

B92 – pismena vežba

PROČITAJ PRAVILNO

Smao pmaetni ljdai mgou čitai ovo.

Moežte li veoratvi da ja svtanro mgou rзмаutei što sam npaiaso.

Femnoleanla slia lјoduksg mzoga, pemra itsžrainјvau na Cmabrigde Uinervtisјyу, nјie btino po kјoem rdeu su sovla solžnea, vžano je smao da su pvro i polsdenje sovlo na pavrom metsu.

Osatatк mžoe btii u ptpouonm nredu a vi još uevk mžetoe čitai bez porbemla.

Ovo je ztao što lјoduksi mzoak ne čtia skvao sovlo pobesno, ngeo reč kao cinelu.

Zidvlјaućuje zar ne? A ja sam uevk msilio kkao je tčansot psianja vžana!

Ako ste ovo pčrotaili pašoilјte dlјae!!

Srpsko-engleski rečnik - prevedi bukvalno na mađarski

Momci iz kraja - Boys from the end _____
 Taman posla - Dark of the job _____
 Mesna zajednica - Meat community _____
 Stavili su mu lisice - They put him foxes _____
 Opasulji se - Bean yourself _____
 Raskupusana knjiga - Cabbaged book _____
 Puno sam se sekirao - I axed myself very much _____
 Kama sutra - Big knife tomorrow _____
 Računaj na mene - Calculate on me _____
 Radio Mileva - Worked Melissa _____
 Čekanje u redu za hleb - Waiting all right for bread _____
 Ko umije njemu dvije - Who washes, him two _____
 Ne lezi vraže - Don't lay devil _____
 Hej žica, žica, žica, drma mi se kabanica - Hey, wire, wire, wire, my raincoat is shaking _____
 Šta ima - What has _____
 Dva loša ubiše Miloša - Two bad Michel dead _____
 Kom obojci, kom opanci - To whom feet wrappers, to whom serbian peasant shoes _____
 Drage volje - Of dear will _____
 Ko te šljivi - Who plums you _____
 Ko te šiša - Who cuts your hair _____
 Zašto da ne - Why yes not _____
 Kako da ne - How yes not _____

У жижи: Салман Ружди

Писац у сенци мржње

Због увреде коју су исламски фанатици прочитали у "Сатанским стиховима", десет година од изрицања фатве траје Руждијев земаљски пакао

Салман Ружди (Фото АФП)

Роман Салмана Руждија "Сатански стихови", објављен у Великој Британији 1988, претворио је пишчев живот у грађу за књигу какву би сваки писац пожелео да напише. Наравно, под условом да и сам није јунак невероватне приповести. Јер, Ружди је због "Стихова" већ 18 година на мети исламских фундаменталиста. Недавна одлука британске краљице Елизабете II да одликује писца титулом сера разјарила је изнова екстремистичке верске групе.

Почело је 14. фебруара 1988. Док је знатан део светске популације обележавао Дан љубави, ирански верски вођа ајатолах Хомеини изрекао је британском писцу индијског порекла Салману Руждију фатву – смртну пресуду. Образложење је било кратко: "Сатански стихови" вређају пророка Мухамеда. Осудом на смрт, тог Дана љубави зачет је парадокс вредан Руждија као "мајстора хумористичке инвентивности".

Жртве верске заслепљености били су и преводиоци Руждијевог дела. Јапански преводилац Хитоши Игараши преминуо је 1991, након што је избоден ножем у Токију. Италијански преводилац и норвешки издавач једва су преживели озбиљне физичке нападе. Српски преводиоци романа Салмана Руждија прошли су, срећом, без последица. Роман "Деца поноћи", који је код нас објавио БИГЗ 1986. године и за који је

писац одликован Букеровом наградом, превели су Светозар Кољевић и Зоран Мутић. Фамозне "Сатанске стихове" у преводу Александра Поповића у два издања је објавила београдска "Просвета".

Због увреде коју су исламски фанатици прочитали у "Сатанским стиховима", десет година од изрицања фатве траје Руждијев земаљски пакао. Док су критичари у његовом делу видели космичку борбу између добра и зла, они други су препознали увреде на рачун пророка Мухамеда који је приказан као човек од крви и меса. И тако, ходајућа фатва, како је себе називао Ружди, проводи године скривајући се, мењајући државе и градове, у сталној пратњи обезбеђења Скотланд јарда.

Чинило се да је крај тој мржњи дошао 22. септембра 1998, када је тадашњи ирански председник Мухамед Хатами изјавио да је случај Ружди окончан и најавио успостављање дипломатских веза између Пакистана и Велике Британије. Ружди је тада изјавио: "То значи све, то значи слободу". На жалост, то није значило ништа онима који су ових дана поново изашли на улице Индије, Енглеске, Пакистана, Турске... да поносно изјаве како се исламски закони не мењају више од 1400 година. Да покажу Салману Руждију да га и даље сматрају "издајником ислама". Да свету покажу снагу свога беса. Чак је и портпарол пакистанског Министарства спољних послова прошле недеље захтевао од британске владе да титула sera буде повучена, јер се у противном изазива верска мржња.

Салман Ружди се никада није бранио од таласа (верске) мржње. Успео је да остане изнад претњи и уцена, изјављујући у ретким интервјуима да је задовољан што је написао "Сатанске стихове". У сусретима са новинарима, готово у шали, причао је о начинима скривања. "Могоа бих да живим у стану до вашег, а да ви то никада не сазнате", гласила је типична руждијевска горко-хуморна реченица изговорена пре неколико година. Писац је, ваљда, знао да је такав хумор једини могућ зид пред налетима велике мржње која не јењава ни у годинама после смрти оног који је изрекао смртну пресуду.

Б. Стојаковић

National geographic

4. лекција

Govorna вежба:

1. фирма за тетоважу: naziv firme, vrste tetovaža (crteži, slova, tekst), - male, kompleksne, u boji, ko se sve tetovirao kod vas, kakvu tetovažu predlažete (što blesaviju)...
2. pričam priču o halucinogenim gljivama, bile su legalne u Holandiji, ali su ih vlasti zabranile pošto je sve više ljudi počelo da veruje da ume da leti, pa su skakali sa mostova i zgrada i i ma mnogo mrtvih. Stav o zabrani iz ugla: milicije, društva puritanaca, udruženja uzgajivača ovih gljiva, udruženja koje veruje da su gljive modifikovali vanzemaljci da bi nas one uništile, društvo za zaštitu prirode koje tvrdi da je ovo ubijanje nevinih života (a gljive su po njima živa bića jer rastu, razvijaju se i razmnožavaju se)

Tezej

(Grč Theseus, lat. Theseus - sin atinskog kralja Egeja, ili boga mora Posejdona, i trezenske princeze Atre, atinski junak i kralj)

Tezej je jedan od najvećih junaka grčkih mitova i s pravom se svrstava odmah uz Herkula. Proslavio se mnoštvom dela sličnih Herkulovim, bio mu je ravan hrabrošću i junaštvom i njegov verni prijatelj. Često je ratovao na njegovoj strani protiv zajedničkih neprijatelja. Kao Jonjanin svojim prijateljstvom s Doraninom Herkulom simbolizovao je jedinstvo Grka. Grčki umetnici su to rado isticali svojim zemljacima, posebno političarima iz gradova-država koje su postale jedne drugima neprijatelji. Od brojnih primera hrabrosti dovoljno je pomenuti samo Fidijin reljef koji prikazuje Tezejevu i Herkulovu zajedničku borbu protiv Amazonki. Ovaj reljef se nalazi na prestolu Zevsovog kipa u Olimpiji, četvrtom od sedam čuda sveta. Misli se da je Tezejev otac atinski kralj Egej, potomak Kekropa, osnivač Atine. Neki su smatrali da mu je otac bog mora, Posejdon. Njegova majka Etra bila je, prema nekim autorima, Egejeva žena, a prema drugim samo njegova ljubavnica. Po ocu, Etra je poticala od osvajača Peloponeza Pelopa. Nije, dakle, imao tako uzvišeno poreklo kao Herkul, koji je bio smatran Zevsovim sinom. Prema drugoj priči [Egej](#) se oženio [Etrom](#). Tokom njihove prve bračne noći Etra je pobjegla na jedno ostrvo gde je ostatak noći provela sa [Posejdomom](#). Tezej je tako postao mešavina Egeja i Posejdona i zato ima božanske i smrtne karakteristike. Kad je Etra zatrudnela, Egej se vratio u Atenu. Ali prije nego što je otišao, zakopao je svoje sandale i [mač](#) ispod velikog [kamen](#)a. Etri je rekao da bi jednog dana njihov sin trebao sam pomeriti kamen, ako to uspe znači da je jak i da će postati veliki junak. Ako uspe da uzme oružje onda sa tim oružjem treba da ode u Atinu, to oružje će biti dokaz njegovoga kraljevskoga roda. U Ateni je Egej živio s [Medejom](#) koja je pobjegla iz [Korinta](#) nakon što je ubila [Jasonovu](#) i svoju decu zbog ljubomore.

Tezej se rodio u Trezenu, na severozapadnoj obali Argolide, gde je proveo mladost. Nakon šesnaest godina Tezej se razvio u snažnog mladića koji je sve svoje vršnjake nadmašivao snagom, hrabrošću, lepotom i kraljevskim držanjem. Kad je odrastao, pomerio je [kamen](#) i otkrio oružje. Majka mu je rekla istinu o identitetu njegova oca te da mora odneti oružje svome ocu i tražiti svoje pravo. Da bi stigao do [Atine](#), mogao je ići morem, sigurnijim putem, ili pak kopnom, opasnijim putem. Tezej je odlučio ići kopnenim putem. Na njemu je postojao opasan put do [Saronskog zaliva](#) gde je susreo niz od šest ulaza u [podzemni svet](#), a sve su ulaze čuvali opasni razbojnici. Ubio je te razbojnike i učinio šest herojskih dela.

- U Epidauru, [Apolonovom](#) i [Asklepijevom](#) svetištu, Tezej je naišao na **Perifeta**, [Hefestovog](#) sina. Perifet je bio hrom poput svoga oca, imao je moćne ruke i ogromno telo. Bio je ružan, svakog je putnika ubio svojom gvozdenom batinom. Tezej ga je lako pobedio, a kao znak te pobeđe uzeo je sa sobom njegovu gvozdenu batinu.
- Kod Istmanskog zaliva Tezej se našao u šumi posvećenoj bogu [Posejdonu](#). Tamo je susreo **Sinida**, savijača borova. On bi putnike tako mučio što bi savio dva bora da im se vrhovi dodiruju, privezao putnika za vrhove borova i pustio ih. Borovi bi se velikom snagom ispravili i rastrgali putnikovo telo. Tezej je dohvatio oba bora rukama, privezao Sinida za njih i ubio ga na isti način kao što je i on ubijao svoje žrtve. U tom je kraju Tezej osnovao Istamske igre u znak svoje pobeđe.
- Tezej je stigao u Kromion gde je ubio ogromnu [svinju Feju](#) čiji je otac bio stoglavi div [Tifon](#), a majka Ehidnina. Stanovnici Kromiona su ga zamolili da je ubije. Tezej je sustigao svinju i probo je svojim mačem.
- Na granici s Megarom, Tezej se susreo s razbojnikom **Skironom**. On bi putnike naterao da mu operu noge. Kad bi se putnik sagnuo da to učini, Skiron bi ga udario nogom i zbacio sa stene u more. Kad ga je Skiron hteo gurnuti, Tezej je njega uhvatio za nogu i bacio ga u more.
- Kod Eleuzine Tezej se morao boriti s **Kerkionom**. On bi putnike izazvao na rvanje, a potom bi ih ubio. Tezej ga je uhvatio rukama i stegnuo tako snažno da ga je tako ubio..
- Tezej je zatim stigao do razbojnika **Damasta** kojeg su nazivali **Prokrust** ("istezač"). On je imao krevet na koji bi polegao svoju žrtvu. Ako bi krevet bio prevelik, Prokrust bi putnika

rastezao sve dok mu noge ne bi dotakle ivicu, a ako je bio prekratak, odsekao bi mu noge. Tezej ga je pobedio i stavio na krevet. Pošto je Prokrust bio div, krevet mu je bio prekratak te ga je Tezej ubio tako što mu je odsekao glavu, pošto je ona visila sa kreveta.

Tezej je posle toga bez prepreka stigao u Atinu i potražio Egejevu palatu. Stari kralj ga u prvi čas nije prepoznao. Ali prepoznala ga je čarobnica Medeja. Ona je odmah naslutila da bi mogla da izgubi svoj položaj, pa je nagovorila Egeja da otruje Tezeja. Ali tokom gozbe Egej je slučajno bacio pogled na Tezejev mač prepoznavši u njemu svoj poklon, a kad je uočio i njegove sandale odmah je prevrnuo čašu s otrovanim vinom. Zagrlivši Tezeja, predstavio ga je narodu kao svog naslednika, a Medeju prokleo i prognao.

B92 – pismena vežba

ROMEO I JULIJA

Romeo i Julija su žabari iz Verone i oni se smuvaju. Međutim, matorci su im veoma zaje_____ i uopšte se ne gotive jer rade isti biznis ali su u različitim ekipama. Zent im je da ih ne provale i da im ne ukinu kintu, pa se viđaju tajno. I tako na 50 strana oni kao nešto kriju i kenj_____ jedno drugom kako se vole, a ne kar_____ se. Na kraju, jednom prilikom upadnu u loš trip i roknu se.

ZLOČIN I KAZNA

Neki student je stalno bez love jer mora da plaća stan, pošto je ispušio za mesto u studenjaku. Jednom prilikom je bio u bedaku, pa je uleteo kod neke babe, pune k'o brod na gajbu i overio je. Posle je uleteo u frku sa samim sobom, jer se plašio da će murija da ga provali. U stvari on i nije bio neki krimos već pič_____, pa se na kraju sam prijavio muriji.

ILIJADA

Ta Ilijada traje k'o gladna godina. Vođa jedne ekipe mazne ribu od vođe druge ekipe. Onda ovaj prvi, da ne ispadne jajara, skupi ortake i opkoli ih k'o Babo Sarajevo. Ali ovi prvi ga ispuše, onako žestoko, jer su ovi drugi bili do jaja spremni. Onda jedan tip smisli kul foru da zaje_____ ove druge. Šatro, kao boli ih k_____ za ribu, važan im je biznis koji može da se sje_____ zbog nastale frke. Da pokažu da su iskulirali, oni odu i ostave šleper cigara drugoj ekipi u kome su sakrili deo ekipe. Ovi prvi su mislili da su ih sjeb_____ i počeli da slave. Kad su se nadrinkovali i udrogirali onako fes, ovi drugi su izleteli iz šlepera i pobiju ih.

RAT I MIR

Pre 200 godina Francuzi krenu na Ruje i dođu do Moskve. Onda je došla zima i Francuzi se posmrzavaju k'o p____. Knjiga ima soma strana, tu ima i neke ribe, žurke, žvaću nešto, njesra sve vreme.

PROCES

Tipa u'vate drotovi bez razloga i dr____ju ga kroz celu knjigu i na kraju ga sj____u do koske.

Napiši pismo: Motivaciono pismo za upis na kafultet:

National geographic

Zločin i kazna - Prvi deo

Rođa Romanovič Raskoljnikov je siromašni nesvršeni student prava u S. Petersburgu. Na početku romana ga susrećemo kako sa svoje dvadeset i dve godine izbegava gazdaricu jer mesecima nije platio stanarinu. Odlazi kod stare lihvarke Aljone Ivanove da založi džepni sat, a ona mu daje samo rublju i 15 kopejki jer nije na vreme otkupio pređašnji prsten pa je ostao dužan. Raskoljnikov ljutit odlazi. U glavi mu se stvara razbojnički plan.

Kasnije saznajemo (iz njegovih meditacija i sećanja) da je jednom u krčmi čuo razgovor mladića koji se žalio svom drugu na staru lihvarku koja se bogati lukavim otkupom vrednih predmeta od siromašnih ljudi za male novce; pri tom je strašno gruba prema svojoj dobroćudnoj polusestri Lizaveti koja radi za nju. Mladić je razvio teoriju kako bi babu valjalo ubiti jer je kao **stenica** koja pije krv, a strašno je bogata. Raskoljnikovu je taj razgovor bio početak kovanja planova o ubistvu i krađi.

Nakon poseta lihvarci (koji je bio proba jer je osluškivao što i kako ona ključevima otvara) u krčmi je upoznao propalog činovnika Marmeladova koji mu je otvorio dušu tužnom pričom o porodici koju je upropastio propivši sav svoj novac, a kći Sonja je postala prostitutka da bi prehranili ostale tri devojčice. Raskoljnikov ga otprati kući gde nije bio pet dana, a žena ga počne vući za kosu i tući. Raskoljnikov ostavi 50 kopejki i nestane kad je počela vikati i na njega.

U prljavoj sobici sluškinja Nastasja mu donese majčino pismo puno ljubavi koje ga razneži i rastuži. Mati ga je izvestila o teškom životu Dunje, njegove sestre koja je služila u gospodskoj kući, a gazda se zaljubio u nju pa ju je hteo iskoristiti. Žena mu je to doznala pa je prvo okrivila Dunju, pukla je sramota u selu, no uskoro je saznala istinu pa je ponovo rehabilitovala Dunju. Njih dvije su teškom mukom slale sinu novac u grad i polagale su velike nade u njega. Mati mu je pisala i o skoroj Dunjinoj svadbi za dvorskog savetnika Petra Petroviča Lužina. "Pouzdan i imućan, ima doduše 45 godina ali još se može svideti ženama." Raskoljnikov je bio izvan sebe jer su ga dovele pred svršen čin. Nisu ga pitale za mišljenje o čoveku koji je "čini se dobar", a majka i Dunja putuju za Petersburg o svom trošku. Raskoljnikov se čudio Dunji i bio je ljut na nju.

SAN - umoran je zaspao i sanjao mračan san o kobili koju su pretukli čeličnim šipkama jer nije mogla trkom povući zapregu. U snu je Raskoljnikov dečak i plačući ručicama udara vlasnika kobile a otac ga odvlači nemoćno. Probudivši se zaklinje se kako on ne može učiniti "ono", ali zatim razmišlja o događaju koji je odredio njegovu sudbinu. U prolazu je čuo razgovor trgovca s Lizavetom da će sutradan u sedam sati uvečer doći trgovcu. Shvatio je da će lihvarka tada biti sama i da je to prilika za ubistvo.

U kaput je zašio traku na kojoj će visiti sekira. Nije mogao uzeti sekiru iz kuhinje jer je u njoj bila Nastasja (nepredviđeno) ali imao je sreće kad je zavirio u kućepaziteljevu kućicu gde nije bilo nikoga. Napravio je smotuljak u kojem je komad drveta, to je trebalo da zavarava lihvarku, da pomisli da je to srebrna tabakera. Otišao je do lihvarke. Pozvonio je na vrata, no lihvarka je nešto sumnjala pa nije odmah otvorila. Sve vreme je Raskoljnikov razmišljao o svom ponašanju i još uvijek zdravom razumu. Pružio je starici čvrsto svezani smotuljak koji je trebalo da bude srebrna tabakera. Kada mu je okrenula leđa, tri puta ju je udario sekrom po temenu, zatim je u sobi iz kutije izvadio razne zlatne predmete i natrpao džepove. Odjednom je začuo korake u susjednoj sobi, zaprepastio se kad je ugledao Lizavetu i potom je ubio i nju. "Strah ga je hvatao sve više i više - naročito nakon tog drugog, sasvim neočekivanog ubistva."

Kad je hteo pobeći, začuo je korake i zaključao vrata - dvojica su lupala na vrata jer su shvatili da se nešto neobično događa. Jedan je krenuo po pomoć, a kad se drugi nakratko izgubio, Raskoljnikov se spustio sprat niže i sakrio se u stan koji su krečili pa su vrata bila otvorena. Nisu ga zapazili. "Znoj je curio s njega, šija mu je bila posve mokra - prolaznici su mislili da je pijan. Vratio je sekiru na mesto sve u bunilu...Komadići i odlomci nekakvih misli

rojili su mu se u glavi, ali ni jednu misao nije mogao uloviti, ni na jednoj se nije mogao zadržati, koliko se god trudio.."

ШТЕДЉИВИ ОПШИНАРИ

Штедљиви општинари града Гајакила у Еквадору купили су у Лондону, на аукцији, један расходован споменик лорду Бајрону. Пошто је био расходован, био је веома јефтин. Тај споменик су прекоокеанским бродом пренели у Еквадор и однели га на централни трг града Гајакила и поставили га као споменик песнику Хосеу Олмеду. Наравно са плоче су скинули име Бајрона и урезали име Хосе Олмед. Да се ова вест није проширила грађани Гајакиле би били уверени да Олмед у длаку личи на Бајрона. Општинари су, можда, мислили да у Гајакили људи нису чули за Бајрона, или да не знају како изгледа песник Хосе Олмед. Сада сви знају да лик у центру града не представља познатог песника.

Напишите новинске чланке под следећим насловима:

- Уштедели смо граду 10.000 хиљада евра, то је лоше?
- Да ли је срамота бити штедљив?
- Наш мудри градоначелник...
- Безобразлук, срамота, превара и понижење...
- Ми смо само продали расходовани кип!

Prevedi:

Honnan tudod, hogy 2009-ben élsz?

1. Több éve nem pasziánszoztál rendes kártyákkal.
2. Véletlenül a mikrón ütöd be a PIN-kódodat.
3. 15 különböző telefonszámod van egy háromtagú családhoz.
4. Reggel az az első, hogy bekapcsolod a számítógépet, még mielőtt kimész kávéért a konyhába.
5. E-mailt küldesz a melletted ülő embernek.
6. Minden tévéreklám végén szerepel egy internet cím.
7. Azt mondd, azért nem tartod a kapcsolatot a régi ismerősökkel, mert nincs meg az e-mail címük.
8. Ha véletlenül elmész otthonról a mobiltelefon nélkül (amit életed első 10, 20, 30, 40 évében nem is ismertél), pánikba esel, és máris visszamész érte.
10. Felhívod a családot, hogy megtudd, otthon vannak-e, miközben hajtasz be a garázsba.
11. Oldalra hajtod a fejed, amikor mosolyogsz.
12. Mosolyogsz és bólogatsz, miközben ezt olvasod.
13. Még rosszabb: pontosan tudod, kinek fogod ezt továbbküldeni.
14. Túl elfoglalt vagy, hogy észre vedd, hogy nincs 9-es a listán.
15. Tényleg megnézted, hogy nincs 9-es a listán.
16.és most röhögsz magadon

AZ ECL NYELVVIZSGARENDSZER TÉMAKÖREI

"A2" SZINT - KEZDŐ SZINT 1. Az egyén <ul style="list-style-type: none"> - Személyi adatok - Külső megjelenés/ ruházat - Napirend 	"B1" SZINT – ALAPFOK 1. Az egyén <ul style="list-style-type: none"> - Személyi adatok - Külső megjelenés - Belső tulajdonságok
2. Társas kapcsolatok <ul style="list-style-type: none"> - Rokonok, ismerősök, barátok - Kollegák, osztálytársak 	2. Társas kapcsolatok <ul style="list-style-type: none"> - Rokonok, ismerősök, barátok - Osztály-/évfolyam-/ munkatársak
3. Család <ul style="list-style-type: none"> - Családtagok - Családi események/ünnepek 	3. Család <ul style="list-style-type: none"> - Családtagok - Családi események/ ünnepek - Családi munkamegosztás
4. Lakás/lakóhely <ul style="list-style-type: none"> - Családi ház/lakás - A lakás berendezése - Utca, város - Házimunka 	4. Lakás/lakóhely <ul style="list-style-type: none"> - Lakókörnyezet - Családi ház/társasház/ lakás - A lakás berendezése/ felszereltsége - Lakásköltségek - Házimunka
5. Utazás/közlekedés <ul style="list-style-type: none"> - Közlekedési eszközök - Menetrend/közlekedési információk - Jegyváltás/utazás/úti-okmányok 	5. Utazás/közlekedés <ul style="list-style-type: none"> - Közlekedési eszközök - Tömegközlekedés - Menetrend/közlekedési információk - Jegyváltás/utazás/utiokmányok
6. Vásárlás/üzletek <ul style="list-style-type: none"> - Bolt/piac - Élelmiszerek - Ruházat 	6. Vásárlás/üzletek <ul style="list-style-type: none"> - Bolt/piac/áruház - Élelmiszerek/háztartási cikkek - Ruházat/műszaki cikkek
7. Kommunikáció/kapcsolattartás <ul style="list-style-type: none"> - Posta (levél, képeslap) - Telefon 	7. Kommunikáció/kapcsolattartás <ul style="list-style-type: none"> - Posta (levél, távirat, csomag) - Telefon (vezetékes, mobil) - Internet (e-mail)

8. Szolgáltatások - Étterem (étlap, rendelés, fizetés) - Szálloda (szobafoglalás, fizetés)	8. Szolgáltatások - Pénzügyi szolgáltatások (utalás, pénzváltás) - Étterem (étlap, rendelés, fizetés) - Szálloda (szobafoglalás, fizetés)
9. Kultúra/szórakozás - Vendégség - Mozi, színház	9. Kultúra/szórakozás - Vendégség - Mozi, színház - Múzeum
10. Idő/időjárás - Évszakok - Időjárás jelentés	10. Idő/időjárás - Évszakok - Időjárás jelentés
11. Egészség/betegségek - Orvosnál - 1-2 betegség	11. Egészség/betegségek - Orvosnál - Gyakori betegségek és tüneteik - Recept/gyógyszerek/ gyógyszerár
12. Sport - Ismertebb sportágak - Sportolás	12. Sport - Ismertebb sportágak - Nemzeti sportok - Sportolás
13. Média - Televízió/rádió - Újságok/folyóiratok	13. Média - Televízió/rádió - Újságok/folyóiratok
14. Hobbi - Olvasás/zenehallgatás - A vizsgázó kedvenc időtöltése	14. Hobbi - Kertészkedés/barkácsolás - Olvasás/zenehallgatás - Számítógép
15. Tanulás/munka - Tantárgyak - Kedvelt foglalkozások, munkahelyek - Kollegák	15. Tanulás/munka - Iskolatípusok - Tantárgyak Kedvelt foglalkozások/ munkahelyek
	16. Az Európai Unió - Az EU tagállamai

	- Utazás/munkavállalás/ vízum/vámok az EU tagállamok között
	17. Országismeret - Alapvető gyakorlati információk a forrás- és a célnyelvi országgal kapcsolatban (időjárás, pénznem, étkezési szokások, napi időbeosztás, ünnepnapok, vásárlási lehetőségek stb.) - Turisztikai nevezetességek - Szálláslehetőségek/éttermek
"B2" SZINT – KÖZÉPFOK 1. Az egyén - Életkori sajátosságok - Viselkedési szokások - Divat/öltözködés/szépségápolás	"C1" SZINT – FELSZÓFOK 1. Az egyén - Ambíciók/karrierépítés - Egyén és társadalom - Beilleszkedési problémák
2. Társas kapcsolatok - Szerepek a családban - Férfi-nő kapcsolat - Munkahelyi kapcsolatrendszerek	2. Társas kapcsolatok - Együttélési formák - Nemzetiségek/kisebbségek - Egyházak/Nem kormányzati szervek
3. Család - Család/gyermeknevelés - Generációk kapcsolata/ együttélése - Házasság/válás/együttélési formák	3. Család - A családok szociális helyzete - A családi támogatások rendszere - Túlnépesedés/népességfogyás - Család/karrier
4. Lakás/lakóhely - Bérlet/saját tulajdonú lakás - Albérlet - Lakásvásárlás/lakáshitel - Lakáskorszerűsítés	4. Lakás/lakóhely - Lakáshelyzet - A lakásépítés nehézségei - A hajléktalanság és okai - Lakás és mobilitás
5. Utazás/közlekedés - Gépjárművezetés/közlekedési szabályok - Közlekedési balesetek - Közlekedés gyalogosan, kerékpáron - Külföldi utazások célja/formái	5. Utazás/közlekedés - A városi közlekedés problémái - Tömegközlekedés kontra személyautó - Közlekedés és környezetvédelem - Az idegenforgalom mint bevételi forrás
6. Vásárlás/üzletek	6. Vásárlás/üzletek

<ul style="list-style-type: none"> - Vásárlási szokások - Áruházláncok/csomagküldő szolgálat - Kis boltok kontra bevásárlóközpontok - Vásárlói reklamációk 	<ul style="list-style-type: none"> - A fogyasztói társadalom - Vásárlás hitelre/ kártyával/interneten - Üzleti hálózatépítés (MLM) - Bevásárlóturizmus
7. Kommunikáció/kapcsolattartás <ul style="list-style-type: none"> - A mobiltelefon terjedésének okai - A nyelvtudás szerepe a kommunikációban - Az angol nyelv erősödő dominanciája 	7. Kommunikáció/kapcsolattartás <ul style="list-style-type: none"> - Az Internet az üzleti kommunikációban - Fax, e-mail kontra hagyományos levelezés - Nemzeti (kis) nyelvek/nemzeti kultúrák
8. Szolgáltatások <ul style="list-style-type: none"> - Autóbérlés - Biztosítás/fajtái - Utazási irodák/bankok - Javítások/garancia - Közüemi szolgáltatások 	8. Szolgáltatások <ul style="list-style-type: none"> - A szolgáltatások minősége/garanciája - Minőségi kifogások/kártérítés - A szolgáltatóipar szerepe, jelentősége - Elektronikus szolgáltatások/on-line rendelés
9. Kultúra/szórakozás <ul style="list-style-type: none"> - Zenei irányzatok/zenei ízlés - Könyv kontra Internet - Mozi, színház kontra tv, videó, DVD 	9. Kultúra/szórakozás <ul style="list-style-type: none"> - A művészetek szerepe egykor és ma - Közgyűjtemények és fenntartásuk - Mecenatúra - Régiségek/aukcio
10. Idő/időjárás <ul style="list-style-type: none"> - Az előrejelzések szerepe, pontossága - Időjárás és közérzet(orvosmeteorológia) - A klíma és a növény-/állatvilág összefüggései 	10. Idő/időjárás <ul style="list-style-type: none"> - Természeti katasztrófák és következményeik - Az ózonlyuk (kialakulása, következményei) - A globális felmelegedés veszélyei
11. Egészség/betegségek <ul style="list-style-type: none"> - Ambulancia - kórház - szakorvosok - Természetgyógyászat - gyógyszerek - Megelőzés/szűrővizsgálatok 	11. Egészség/betegségek <ul style="list-style-type: none"> - A tudomány/kutatás az egészségügy szolgáltatában - Műszerek a gyógyításban - Gyógyíthatatlan betegségek/eutanázia - Alternatív irányzatok a gyógyításban/genetika
12. Sport <ul style="list-style-type: none"> - Sportolás - egészséges életmód - Labdasportok/csapatjátékok/játék-szabályok - Vízi sportok/téli sportok - A veszélyes sportok 	12. Sport <ul style="list-style-type: none"> - Élsport - tömegsport/dopping - Profizmus a sportban - A sport és a nők (sakk, ökölvívás, súlyemelés, futball) - Az extrém sport

13. Média <ul style="list-style-type: none"> - Napilapok jellege, rovataik - Szenzáció és hírközlés - Média és kultúra-közvetítés 	13. Média <ul style="list-style-type: none"> - Médiabirodalmak - Közszołgálati és kereskedelmi tv/rádió - A tájékoztatás objektivitása, pártat-lansága
14. Hobbi <ul style="list-style-type: none"> - Műkedvelői tevékenység - Egyesületek (sport, kulturális, szakmai) - Hobbi és munka 	14. Hobbi <ul style="list-style-type: none"> - Hagyományörzés - Exkluzív hobbik (golf, lovaglás, búvárkodás stb.) - Hobbi és/vagy profizmus?
15. Tanulás/munka <ul style="list-style-type: none"> - Nyelvtudás/szakképzettség/ karrier - Esélyegyenlőség a tanulásban, elhelyezkedésnél - Csereprogramok - Külföldi ösztöndíjak/részképzések - Tömegoktatás kontra elitképzés 	15. Tanulás/munka <ul style="list-style-type: none"> - (Túl)képzettség/munkaerőpiaci esélyek - Az élethosszig tartó tanulás - Elhelyezkedési lehetőségek/mobilitás - A hátrányos helyzetűek esélyei - Munkahelyi légkör/vezetők-beosztottak viszonya - Szakmai előmenetel - A munkavállalói biztonság/elbocsátások
16. Az Európai Únió <ul style="list-style-type: none"> - Munkavállalás az EU-ban - Nyelvoktatás/nyelvtudás/ elhelyezkedési esélyek az EU-ban - EU programok (oktatás, gazdaság, stb.) 	16. Az Európai Únió <ul style="list-style-type: none"> - Az EU szerepe a világpolitikában - Az EU versenyképessége a világ gazdaságban - Jogharmonizáció - Egységes valuta
17. Országismeret <p>A forrás- és a célnyelvi ország</p> <ul style="list-style-type: none"> - Népe ssége/nemzetiségei - Történelmi hagyományai/ emlékei - Kulturális értékei - Művészeti/néprajzi sajátosságai 	17. Országismeret <p>A forrás- és a célnyelvi ország</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gazdasági/politikai/társadalmi sajátosságai - Ismertsége/elismertsége a világban - Egymáshoz fűződő kapcsolataik - Eltérések a hagyományokban/szokásokban/világfelfogásban
18. Közélet <ul style="list-style-type: none"> - Közintézmények - Ügyintézés hivatalokban - Helyi közélet - Közbiztonság - Nemzeti ünnepek 	18. Közélet <ul style="list-style-type: none"> - Államforma/törvényhozás/ közigazgatás/ igazságszolgáltatás - Politikai pártok/civil szervezetek - A közélet tisztasága - Választások/népszavazás - Szakszervezetek/érdekvédelem

19. Környezetvédelem <ul style="list-style-type: none"> - Környezeti ártalmak (levegő, víz, talaj stb.) - Szelektív hulladékgyűjtés - Újrahasznosítás - Alternatív energiaforrások 	19. Környezetvédelem <ul style="list-style-type: none"> - Megelőzés/elhárítás a környezetvédelemben - Környezeti katasztrófák és következményeik - Nemzetközi összefogás a környezetvédelemben - Környezetvédelmi ráfordítások/megtérülésük
20. Aktuális témák/események <ul style="list-style-type: none"> - Közélet - Gazdaság - Művészetek - Sport 	20. Aktuális témák/események <ul style="list-style-type: none"> - Közélet/politika - Gazdaság - Művészetek - Sport
	21. Globalizáció <ul style="list-style-type: none"> - Multinacionális cégek - Uniformizálódás (öltözködés, étkezés, kultúra, fogyasztás stb.) - Globalizáció/a nemzeti sajátosságok megőrzése - Angol kontra kevésbé elterjedt nyelvek
	22. Aktuális etikai kérdések <ul style="list-style-type: none"> - Gésebészet/klónozás - Eutanázia - Halálbüntetés - Diszkrimináció - Állatkísérletek - Nukleáris kísérletek
	23. Aktuális gazdasági/társadalmi kérdések <ul style="list-style-type: none"> - Gazdasági bűncselekmények/korrupció - Áru-és embercsempészés - Illegális bevándorlás és munkavállalás - Kábítószerfüggőség/ alkoholizmus/ dohányzás - Prostitúció/bűnözés - Terrorizmus - Emberjogi kérdések

